

ВЕСЕЛИН БОЖИКОВ

ДОГМАТИЧНИТЕ МАТРИЦИ

първо издание

**серия
пМп**

СОЕРА[®]

2005

© Веселин Божиков
© ИК СФЕРА, 2005 г.
ISBN 954-9803-18-X

С ВЯРА В БЪДЕЩЕТО НА ЧОВЕЧЕСТВОТО

С БЛАГОДАРНОСТ КЪМ СФЕРА ИЛ

В ПАМЕТ НА АНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Идеята за тази книга се роди в главата ми, когато бях на 19.

Спомням си, че четях светите писания на световните религии, търсейки смисъла на живота. В един миг осъзнах, че нямам нужда от тях. В онзи момент бях достигнал до представата за абсолютния всевишен.

Дадох си сметка колко трудно ми бе да се отърся от множеството догми на религиите и реших да озаглавя тази книга “Крахът на Религиите”. Дори си бях поставил срок за написването и ...

После минаха повече от 10 години в размисли. Записките ми бяха доста набъбнали. Един ден за пореден път ги преработвах и реших, че е време да излязат на бял свят.

Първата статия - “Развитие на Разума I” оформих посрещайки новата 2002 г. После всяка следваща година отделях новогодишното си време за поредната статия. За няколко години посетителите на интернет сайта (на който ги публикувах) надхвърлиха 10 000.

След статията “Мисловни Матрици” реших следващата да бъде посветена на основната идея. Така се появи книгата “Догматичните Матрици”.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА МИСЛОВНИТЕ ПРОЦЕСИ И ПРЕДСТАВИТЕ

Философите от дълбока древност са се стремели да разкрият тайните на природата и на човека. Още тогава са се оформили двете основни теоретични направления за същността на нещата - материалистичното и идеалистичното. Представителите на тези две течения и днес продължават да спорят кое е първичното - духът или материята.

Материалистите се опитват да ни убедят, че разумът е просто висша функция на мозъка (материята) и престава да съществува със смъртта на самия индивид.

Идеалистите пък твърдят, че разумът (духът) е първичен и независим от материята, а жизненият му път наедно с тялото не изчерпва неговото съществуване. (фиг. 1)

И до днес в съвременната психология няма ясни определения за разум, съзнание и интелект, въпреки че учените ги разглеждат като основен предмет на тази наука. Нито материалистите, нито идеалистите са успели да изяснят що е разум и какви са закономерностите в неговото развитие.

Материалистите предпочитат да използват термини като съзнание и интелект, а идеалистите душа и дух.

Ние обаче използваме думата разум, защото е възплътила в себе си онзи смисъл, който кара всеки човек да изпитва чувство на превъзходство спрямо останалите представители на живата природа. Човек осъзнава себе си като най-разумното същество на земята.

В специализираната литература ще прочетем, че разумът е висша степен на мисловна дейност.

Тук ние ще добавим, че разумът е не просто тази висша дейност, а онова, което стои зад нея. През целия си жизнен път човекът развива своя разум и се отъждествява с него.

За да бъдем по-точно разбрани ще се обърнем към достиженията на съвременната медицина. С всяка следваща година ние сме свидетели как лекарите успяват да съхранят човешкия живот при все по-критични ситуации. Днес практиката включва ампутации, трансплантации, имплантации

и др. операции, които на практика променят физически организма, но не влияят пряко на разума.

Що се отнася обаче до мозъка нещата са по-различни. Както е общоизвестно човек не може без своя мозък и се нуждае от неговото нормално функциониране, за да се развива. Явно точно този орган е пряко свързан с разума ни.

Нека надникнем в тайнството на мозъка. Благодарение на съвременната наука ние знаем, че в основата на този шедьовър на природата стоят нервните клетки - невроните. По своята структура те са много близки до останалите клетки, но имат и някои разлики. Най-съществените им различия са нервните разклонения (аксони и дендрити) и клетъчната мембрана, благодарение на които невроните се свързват помежду си и могат да провеждат нервни импулси (информация).

Изключително важен за разбирането на изложеното понататък е начинът на самото свързване на невроните. Тук се натъкваме на паралелни връзки, свързващи понякога хиляди неврони. Така свързаните неврони образуват невронни мрежи. Последните са основните звена в структурата на мозъка. Самият мозък също може да се разглежда като една свръхсложна невронна мрежа, включваща над 70 милиарда неврона (с многомилиардни паралелни връзки).

Най-същественото в мозъчното устройство е паралелната му структура (имаме предвид главния мозък).

Тази паралелност явно е необходима за протичащите тук процеси.

От психологията знаем, че висшата нервна дейност най-общо казано включва всички мисловни процеси. Последните извършват сложни паралелни трансформации с нашите представи. Тук е важно да изясним, че под представа понататък ще разбираме всички преки продукти на висшата нервна дейност. Без представи не би имало мисловни процеси и без мисловни процеси не би имало представи.

Какво стои зад нашите мисловни процеси? Безспорно самите ние, т.е. нашият разум. Всички ние казваме "Моята представа за е" или "Изобщо нямам представа за" и т.н. Ние осъзнаваме своите представи като строго

персонални, каквито по-нататък ще видим че са.

До момента представите не са класифицирани и това възпрепятства да се проследи развитието на разума. За да успеем да направим това обаче, първо трябва да класифицираме мисловните процеси. Това е много трудно, поради многообразието и взаимната им обвързаност.

В тази сложна ситуация отново ще се насочим към структурата на главния мозък. Както споменахме той е една извънредно сложна невронна мрежа. Известните функции на тази структура са да получава, обработва, предава и съхранява информация. Последната постъпва от сетивата на организма (рецепторите), после се обработва в мозъка и в резултат на многобройните сложни, взаимнозависими и паралелни мисловни процеси от тук се предават командни нервни импулси към всички системи на индивида. (фиг. 2)

На база информационния обмен разделяме мисловните процеси на три групи.

В първата са тези при които има непосредствен приток на информация от сетивата, тях ще наричаме познавателни (опознаване).

Във втората група попадат мисловните процеси протичащи на базата на вече получена информация, които ще наричаме съзнателни (осъзнаване).

При процесите от третата група имаме поток на командни нервни импулси от мозъка към организма и ще ги наричаме осъществителни (осъществяване).

Тук не се включват нервните процеси осигуряващи баланса и физическото развитие на организма. Последните осигуряват нашето съществуване и ще ги наричаме процеси на съществуване. При нормални условия (на съществуване) те нямат пряко отношение към процесите опознаване, осъзнаване и осъществяване и затова са предмет на отделна разработка.

Опознаването, осъзнаването и осъществяването обхващат цялата висша нервна дейност на човека (развитието на разума).

Опознаването, осъзнаването и осъществяването са неразривно свързани. Опознаването се базира на осъзнатото,

осъзнаването зависи от опознатото, а осъществяването е следствие на опознатото-осъзнато.

Нищо в света не може да бъде изцяло (абсолютно) - нито опознато, нито осъзнато. Опознаването и осъзнаването са относителни, както самата реалност.

Базирайки се на основните процеси (опознаване и осъзнаване) вече лесно можем да класифицираме представите в следните нива (фиг. 3) :

ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО - ниво "СИМВОЛИ" - тук са представите за онова, което повече сме опознали, отколкото осъзнали;

ОПОЗНАТО-ОСЪЗНАТО - ниво "ПОЗНАНИЕ" - тук са представите за онова, което относително равномерно сме опознали и осъзнали;

ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО - ниво "ВЯРА" - тук са представите за онова, което повече сме осъзнали, отколкото опознали.

Наименувахме нивата СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА, защото смисълът на тези думи отговаря най-точно на същността на въведените термини.

Когато човек вярва в нещо той много повече го осъзнава, отколкото познава.

Когато човек познава съществува равновесие между опознаването и осъзнаването на нещото.

Нивото ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО нарекохме СИМВОЛИ, поради характерния смисъл на тази дума, а именно - неясна обща представа за нещо.

Опознавайки нещо, ние се базираме на всичките си представи. Ако опознаването нещо е ново, в нивото ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО се формира нова представа - СИМВОЛ. Чрез осъзнаване или опознаване-осъзнаване представите от ниво СИМВОЛИ се трансформират в такива от нивата ВЯРА или ПОЗНАНИЕ.

Представите от ниво ПОЗНАНИЕ чрез опознаване, осъзнаване или опознаване-осъзнаване могат да променят потенциала си или да се трансформират в СИМВОЛИ или ВЯРА.

ВЯРАТА чрез опознаване или опознаване-осъзнаване се

трансформира в ПОЗНАНИЕ или СИМВОЛ.

Тук е важно да изясним, че потенциалът на представите зависи от това, доколко те отговарят на истината. Под последната разбираме степента на съответствие на представите с реалността (фиг. 4). Колкото една представа по-пълно и точно съответства на реалността, толкова тя е по-истинна. И обратното, колкото една представа по-слабо съответства на реалността, толкова тя е по-неистинна (по-малко истинна).

Когато човек осъзнае, че ВЯРАТА му не е истинна, той вече не вярва в нещото, а представата за него се трансформира в ПОЗНАНИЕ или СИМВОЛ.

Когато ПОЗНАНИЕТО за нещо се окаже неистинно, представата се инвертира (променя потенциала си), т.е. ПОЗНАНИЕТО, че нещо Е става ПОЗНАНИЕ, че нещо НЕ Е, наред с което може да се формира и СИМВОЛ.

Когато даден СИМВОЛ е неистинен, следва промяна на представата към съответствие с реалността.

(Когато говорим за СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА, имаме предвид представите от съответните нива.)

Процесите на опознаване, осъзнаване или опознаване-осъзнаване (в комплекс) водят до трансформации на представите в едно или повече от нивата (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА).

При опознаване и осъзнаване могат да се наблюдават трансформации на представи както във всички нива, така и на множество представи във всяко едно от тях (отделните СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЯ и ВЯРА). (фиг. 5) Представите са взаимнозависими.

Нивата на представите нямат резки граници. ПОЗНАНИЕТО в граничните зони прелива във ВЯРА и СИМВОЛИ. Това е така, защото процесите опознаване и осъзнаване са свързани. Не може да се каже точно къде свършва опознаването и започва осъзнаването, тъй като опознаването се базира на осъзнатото и осъзнаването зависи от опознатото, а процесите протичат непрекъснато ...

Процесите опознаване, осъзнаване и осъществяване зависят както от човека, така и от всичко останало и са

насочени както навън (към околния свят), така и навътре (към самия себе си)... При нормално развитие човек непрекъснато разширява представите си за света.

Често се наблюдава по отношение на едно и също нещо от реалността да има обособени представи в различните нива (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА). Това е така, защото ние вървим от частното към общото. Когато човек не е опознал и осъзнал общото, той разглежда частите и проявите му като отделни обособености, което води до формирането (относно последните) на множество представи в различните нива.

В процеса на опознаване-осъзнаване човек върви към общото и така се приближава до истината. Така нивото ПОЗНАНИЕ (ОПОЗНАТО-ОСЪЗНАТО) се разширява за сметка на представите от нивата ВЯРА и СИМВОЛИ. Това се наблюдава при прогресивно развитие на разума. При регресивно развитие разумът се затваря в собствената си ограниченост, при което ВЯРАТА блокира осъзнаването, а нивото СИМВОЛИ изяжда нивото ПОЗНАНИЕ. Не е трудно да си представим последствията от това. Такива хора стават роби на своите представи от нивата ВЯРА (ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО) и СИМВОЛИ (ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО) и се капсулират в своята ограниченост.

Сега нека разгледаме различните обособености (представите) в нивата СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА. Започвайки от ниво СИМВОЛИ ще видим, че тук определяща е относителността. Отделните представи тук са обособени вследствие присъствието на други такива, а не от същността си.

В ниво ПОЗНАНИЕ ще видим, че отделните представи са вече силно обособени (конкретни) според опознатото-осъзнато. Тук няма сливане между различните представи, а по отношение на нещо, за което няма познание, няма и представа (има празно петно).

Стигайки до ниво ВЯРА виждаме, че представите тук са свръхобособеност на осъзнатото-неопознато и докато при СИМВОЛИТЕ противоречията преливат едно в друго, а при ПОЗНАНИЕТО се конфронтират, то тук те се взаимноизключват. Ако човек вярва в нещо и друго му

противоречи, той просто го изключва - не вярва в другото ...

По своята същност разумът е единство, процесите на осъзнаване са висшата му проява, а ВЯРАТА е висшето и ниво. Ето защо ВЯРАТА изключва (отхвърля) противоположностите - налага табу относно тях. Всичко противостоящо и противоречащо на обекта на вярата е табу. То не е обект на ВЯРАТА и най-често се явява СИМВОЛ (ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО).

Ако даден СИМВОЛ е неистинен, няма нищо фатално, защото противоположностите тук преливат. Ако дадено ПОЗНАНИЕ е неистинно, то води до застой или регрес, но рано или късно истинното ще се утвърди, защото конкуренцията между противоречащите представи държи отворен пътя към истината. Но ако ВЯРАТА е неистинна, става наистина страшно, защото поради същността си тя изключва противоположното, а в случая това ще бъде истината... Регресът е неминуем, единствено и само осъзнаването може да спре ненормалното развитие.

Осъзнаването на неистинните представи и/или формирането на нови истинни е върхов момент в развитието на разума. Това е великият миг на прозрението, когато разумът се освобождава от ограничеността си, трансформирайки скованите го представи, явяващи се собствената му ограниченост...

Опознаването може да се осъществи пряко - чрез собствените сетива или косвено - чрез възприемане на чужд опит, а осъзнаването - само пряко. Поради това често се случва опознатото и осъзнато от един и предадено в последствие на друг да не бъде опознато или осъзнато от него, или пък опознатото, но неосъзнато от един, предадено на друг да бъде опознато и осъзнато от последния. Така представата за едно и също нещо при различните хора се явява в различни нива (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ или ВЯРА).

Съгласно написаното до тук СИМВОЛ е опознатото-неосъзнато или неясната обща представа за нещо. Ако трябва да предадем тази представа другиму, несъмнено ще се базираме точно на опознатото. Така чрез опознатото ще изразим неосъзнатото. Точно в този смисъл се използват

символите още от най-дълбока древност.

В този случай символът е материален образ на опознатото, който изразява неосъзнатия мисловен образ - представата. Така символът има две страни - материална (изображение, пластика и т.н.) и нематериална (неясна обща представа).

На практика далеч не всички представи от нивото СИМВОЛИ се материализират в реалността. Това е така, защото процесите опознаване и осъзнаване формират огромен брой представи в това ниво, които в последствие се трансформират в ПОЗНАНИЕ или ВЯРА. С течение на времето обаче в нивото СИМВОЛИ се наблюдава присъствието на устойчиви представи, дълго оставащи неосъзнати. Точно те вълнуват хората и ги подтикват да ги споделят и разискват със себеподобните си.

Когато представата от ниво СИМВОЛИ се трансформира в ПОЗНАНИЕ, материалният и образ (предмета) става знак. Предметът-символ (материален образ) символизира неясната обща представа (нематериален образ) от ниво СИМВОЛИ, а знакът (материален образ) означава нещо определено (нематериален образ) - представа от ниво ПОЗНАНИЕ.

Преди да достигне до ниво ВЯРА, представата първо се формира в ниво СИМВОЛИ. Осъзнаването на СИМВОЛА го трансформира във ВЯРА (осъзнато-неопознато), а материалният му образ предметът-символ вече изразява представа от ниво ВЯРА. Тези материални образи (на представите от ниво ВЯРА) наричаме фетиши (тотеми, амулети, талисмани, идоли, икони и т.н.).

Видно е, че символите, знаците и фетишите имат еднаква природа. Всички те са изразни средства на представите. Поради различното развитие на разума различните хора имат различия в нивата СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА. Ето защо символите, знаците и фетишите се възприемат различно от хората. За едни кръстът (полумесецаът и т.н.) е символ, за други фетиш, а за трети просто знак.

Символите, знаците и фетишите далеч не са всички средства, чрез които човек изразява представите си. (фиг. 6) Други такива са движенията, музиката, речта, писмеността и т.н. Също така не бива да отхвърляме и възможността

представите да се предават и чрез други средства, за които може би нямаме дори и представа... (фиг. 7)

Изразните средства (ИС) са носител на представите. Чрез тях ние изразяваме и предаваме представите си и пак чрез тях чуждите представи достигат до нас...

Различните хора с едни и същи изразни средства изразяват различни представи, както и една и съща представа с различни ИС. Това води до затруднения в общуването (комуникацията), тъй като ИС на представа от едно ниво може да се яви у приемащия като ИС за друга представа от същото или от друго ниво (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ или ВЯРА). От друга страна и да бъде правилно разбрано изразното средство, неосъзнаването на така получената информация води до формиране на представа, различна от предадената. Така представата от ниво ВЯРА може да формира у приемащия представа в друго ниво - СИМВОЛИ или ПОЗНАНИЕ, а фетишът да бъде възприет като символ или знак. Това е така, защото хората са на различно ниво на развитие (с различия в нивата СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА).

Процесът на изразяване на представите е само един от многобройните процеси на осъществяване. Човек руши или гради, граби или раздава, убива или спасява и пр., и всичко това е частица от собственото му осъществяване.

Паралелно с процесите на осъществяване протичат и процеси на опознаване и осъзнаване. Също така осъществяването може да се прояви и в целенасочено опознаване и осъзнаване.

Зад всичко това стои разумът и неговите представи.

Според степента на осъзнаване представите са първични и вторични. Първичните са пряко формирани от постъпилата чрез сетивата информация, а вторичните са формирани вследствие осъзнаването на други представи (първични и вторични). Точно тази възможност на човешкия разум да формира нови представи чрез осъзнаване на предишните стои в основата на онова, което наричаме развитие на разума. Това е уникален процес на самопромяна на разума. Възприемайки света, човек променя себе си.

Тук всички материалистични теории губят смисъл. Развитието на разума не се подчинява на материалните закони. Докато за съществуването на материалните обособености е определящо равновесието (балансът), то тук при развитието на разума е определяща промяната.

За да разберем по-добре това, нека се обърнем към съвременните суперкомпютри. Те стават все по-бързи, имат все повече памет, а някои дори вече са побрали в нея цялото човешко знание, но те не могат да осъзнават! Да осъзнаваш означава да променяш същността си, а компютрите не могат това. Те са просто сложни машини, дело на човешкия разум.

Както вече изяснихме, разумът се развива. Всяко развитие обаче следва някаква насока. В какви посоки се развива разумът?

Тук ще се обърнем отново към реалността. Какво казваме за хората с прогресивно отношение към света и какво казваме за тези с регресивно?

За първите казваме, че са духовно богати, широко скроени и освободени. За другите казваме, че са духовно бедни, тесногръди и ограничени.

Очертават се две посоки. (фиг. 8)

Първата е към освобождаване от собствената ограниченост, при което осъзнаването протича нормално. При тези хора наблюдаваме разширяване на ПОЗНАНИЕТО за сметка на СИМВОЛИТЕ и ВЯРАТА.

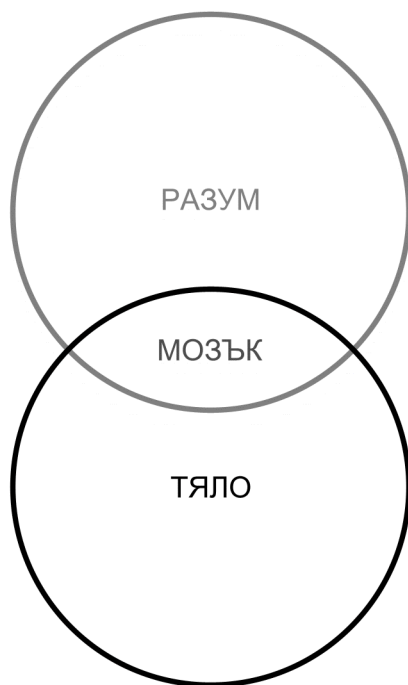
Втората посока е към затваряне в собствената ограниченост, при което осъзнаването е разстроено. При тези хора наблюдаваме разширяване на СИМВОЛИТЕ за сметка на ПОЗНАНИЕТО.

Всички ние искаме или не опознаваме и осъзнаваме света и така развиваме своя разум.

Надяваме се всички читатели да осъзнаят, че посоката на развитието зависи от тях самите.

Опитахме да ви доближим до истината, но в крайна сметка нека никога не се забравя, че всички четива са просто нечии представи... А написаното тук е просто представа за представите.

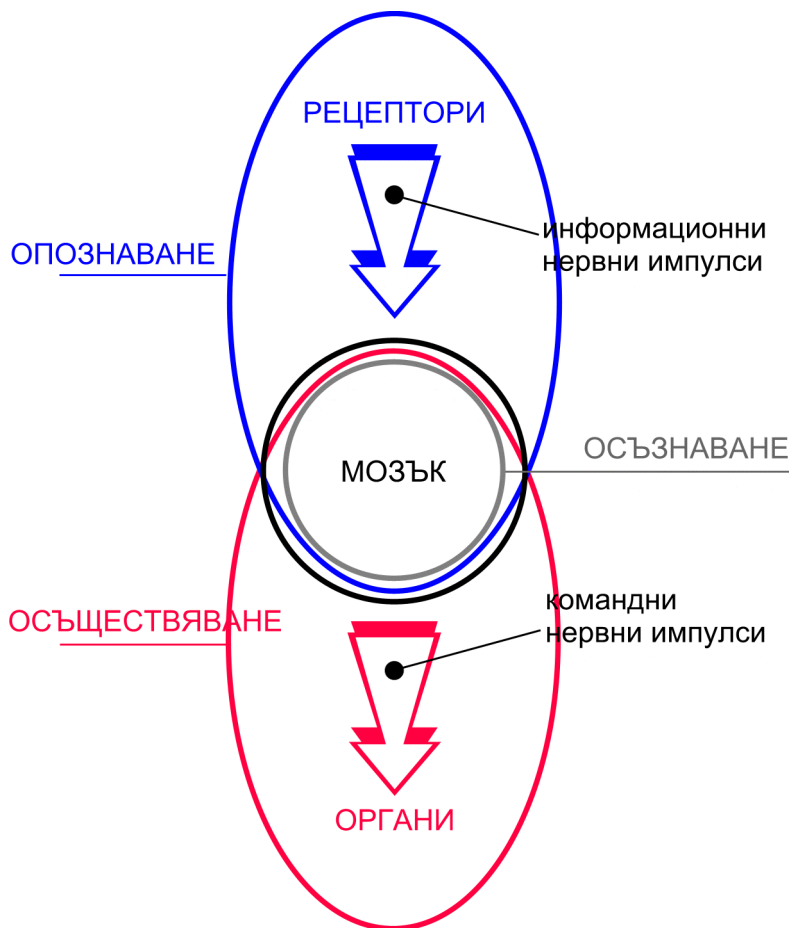
ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ

СЪЩЕСТВУВАНЕ

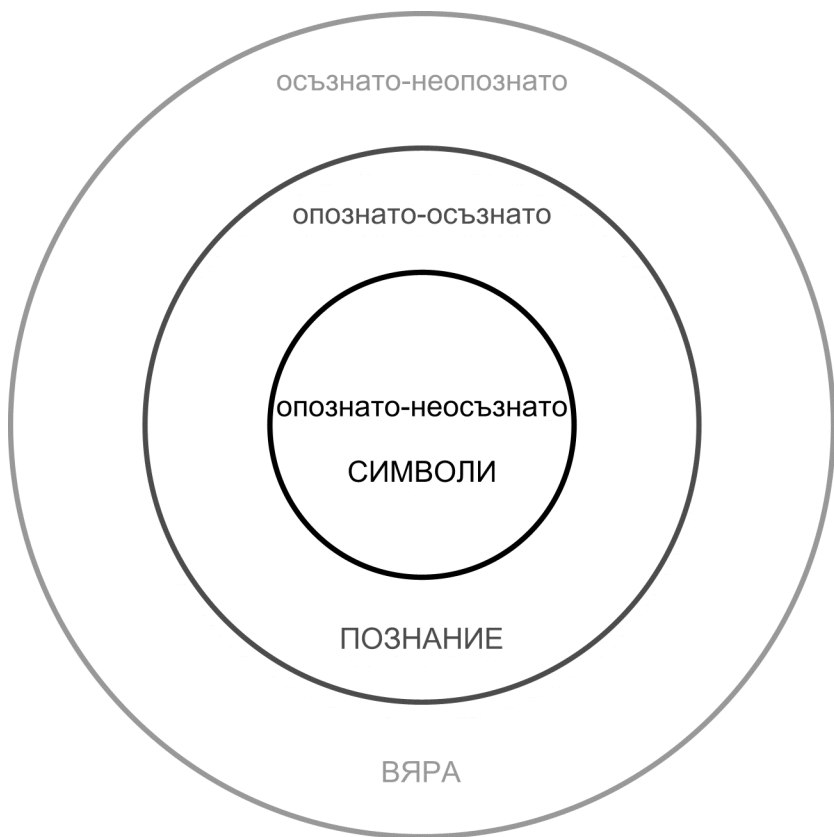
Обединение на идеалистичните и материалистичните
представи за човека

фиг. 1

Информационен Обмен - процеси

фиг. 2

Нива на Представите

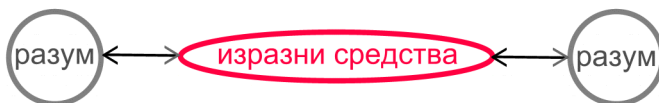
фиг. 3

Представи > Изразяване > Изразни Средства

опознато-неосъзнато ниво Символи	>	символи
опознато-осъзнато ниво Познание	>	знаци
осъзнато-неопознато ниво Вяра	>	фетиши

Символи, Знаци и Фетиши

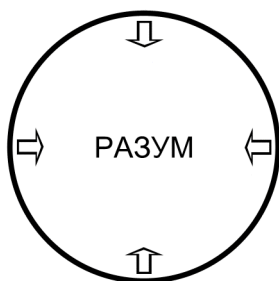
фиг. 6

Предаване / Приемане на Представите

фиг. 7

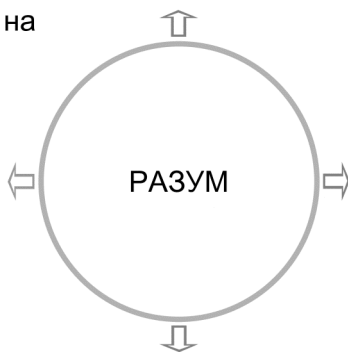
капсулиране на
представите

затваряне в
собствената
ограниченост

регресивно развитие

разширяване на
представите

освобождаване
от собствената
ограниченост

прогресивно развитие

Развитие на Разума

фиг. 8

СЪН И РАЗУМ

Още в дълбока древност хората са осъзнали съня като особено състояние на разума и тялото. Дълго време се приемало, че сънят е крачка към отвъдното, а съновиденията - провидение на божественото.

Гадатели и прорицатели тълкували сънищата и заемали особено място в обществото. Едни от тях се издигнали твърде много след сполучливите си тълкувания на владетелските сънища, но други намерили смъртта си безсилни да разтълкуват някой страшен сън.

Сънищата заемат особено място в религиите и окултизма, а днес са предмет на засилен интерес и от страна на науката.

Какво всъщност става с нас през онази третина от живота ни, прекарана в сън?

До момента нито религията, нито окултизма, нито дори науката е отговорила задоволително на този въпрос. Учените, макар и разполагащи с най-съвременни технологии, не са в състояние да осветят тази тъмна част от нашето съществуване.

СТОП! Дали сънят е само съществуване?

Нека се обърнем към фактите.

За простота ще започнем с раждането на индивида.

Съвсем скоро, след като проплаче, новороденото навлиза в първия си сън. Наблюденията показват, че до 90% от живота на новородените преминава в сън.

При кърмачетата сънят е 16-19 часа. При 5-6 годишните деца нуждата от сън възлиза на около 12 часа. При зрелите индивиди 6-8 часа сън е достатъчен, а при възрастните - 4-5 часа.

Видно е, че с развитието си човек се нуждае от все по-малко сън. Това дава основание на някои учени да приемат, че сънят освен с възстановителните процеси е пряко свързан с процесите на растеж. Някои учени дори твърдят, че сънят е точно времето за синтез на белтъци и растеж на организма.

За да не изпадаме в такива крайни разсъждения, водещи ни до неверни изводи, е наложително да се вгледаме по-

подробно в съня.

Благодарение на съвременната техника вече е натрупан обемен фактологически материал. На базата на електричната активност на мозъка, по време на сън се наблюдават различни характерни периоди, наречени фази на съня. (фиг. 9)

В зависимост от честотно-амплитудните характеристики сънят се дели на бърз и бавен, а бавният сън се разделя на повърхностен и дълбок.

Тук няма да навлизаме в подробности относно точните параметри на регистрираните сигнали през различните фази на съня, а ще се задоволим само с най-безспорната класификация.

След като човек изпита нужда от сън, той заема удобно положение и се отпуска. Будната отпуснатост преминава в дрямка. Следва заспиване. Човек престава да чува, да вижда и да усеща околния свят. Той се е изолирал от него и е останал сам със съня си. Сънят се задълбочава и мозъчната активност се характеризира с все по-бавни вълни. От повърхностен (при който спящият лесно се буди) бавният сън постепенно преминава в дълбок (при който спящият трудно може да бъде събуден).

След известно време, прекарано в дълбок сън, следва рязка промяна в мозъчната активност. Мозъкът започва да работи на високи обороти и се нуждае от усилено кръвоснабдяване. Променят се сърдечната дейност и дишането. Очите под клепачите започват да шарят, както когато човек оглежда нещо. Поради последното тази фаза на съня често се нарича фаза на Бързи Очни Движения (БОД). С право обаче тя е именувана парадоксален сън, тъй като изследванията показват, че над 80% от събудените в този момент са имали съновидение и са в състояние да го разкажат.

Така описаните фази на съня се повтарят до окончателното събуждане. Продължителността им е различна, но се наблюдава увеличение на бързия (БОД) сън с всеки цикъл.

При нормални обстоятелства, когато човек е в естествената за него среда, БОД фазата заема около 25% от общия сън. Това обаче се наблюдава при зрелите индивиди.

Нека сега се върнем отново към бебетата и техния сън.

Както вече отбелязахме, тези сънливи създания прекарват по 16-18 дори 20 часа в сън. Твърде интересна се оказва тук и картината на сънните фази.

При новородените над 80% от общия сън е бърз. Оказва се също, че към тази фаза се преминава почти веднага след будно състояние. Фазите на съня не се редуват в известния ни порядък.

Какво става в мозъка на новородените?

Оказва се, че по-голямата част от съня им преминава в усилена мозъчна дейност (БОД фазата). Явно бебетата се нуждаят точно толкова от своя сън, колкото и от контакта с околния свят, за да се развиват.

И наистина, идвайки на бял свят новороденото нахлува в света, но с това и света в него.

Наложително е сега накратко да припомним направената в предишната глава класификация на мисловните процеси (базирана на информационния обмен). (фиг. 2)

Според нея мисловните процеси, при които имаме приток на информация от сетивата, са процеси на ОПОЗНАВАНЕ. Мисловните процеси, които протичат на базата на вече получена информация, са процеси на ОСЪЗНАВАНЕ. Следствие на тези основни мисловни процеси са тези, при които мозъкът отправя командни нервни импулси към различните органи, наречени процеси на ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ.

Следствие от тази класификация е и направената такава на представите, явяващи се продукт на мисловните процеси. Тук нивата са ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО - СИМВОЛИ, ОПОЗНАТО-ОСЪЗНАТО - ПОЗНАНИЕ, ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО - ВЯРА.

(Виж “Класификация на мисловните процеси и представите”)

При заспиващия човек информационният обмен намалява. Фактът, че заспалият трудно се буди доказва, че потока на информацията към мозъка му е намален до минимум. Следователно процесите на ОПОЗНАВАНЕ по време на сън също клонят към минимум.

В това състояние на откъснатост от околния свят мозъкът на спящия се оказва обсебен от процесите на ОСЪЗНАВАНЕ!

Убедени сме, че тук консервативно настроените ще възразят: “Какво ти осъзнаване, та нали човекът спи?”

Да, човекът спи. Той не осъществява никаква ‘смислена’ дейност, но мозъкът му продължава да работи, а в БОД фазата се натовазва, достигайки степен характерна за усилената умствена дейност в будно състояние.

Важно е да се има предвид, че през тази фаза човек има съновидения. Макар и тялото му да е в пълна мускулна атония, човек запомня сънищата си, извършва оценка и др. информационни процеси. Човек дори внимава в съня си. Това особено добре се установява, когато спящият е участник в съновидението. В такива случаи той взема решения и осъществява действия на сън.

Предвид това, че процесите на ОПОЗНАВАНЕ и ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ са сведени до минимум по време на сън, властват процесите на ОСЪЗНАВАНЕ.

Ето че, вече имаме отговор на въпроса - Какво човек сънува?

Най-кратко казано - Собственото си осъзнаване!

И наистина, фазата на парадоксалния сън, наречена така поради преобладаващите алогични съновидения брилянтно съответства на процесите на осъзнаване.

В предишната глава изяснихме, че представите (символи, познание и вяра) участват в сложни паралелни процеси - съотнасяния, трансформации и формиране на нови представи. В тези процеси участват всички представи от всички нива.

Ето защо преобладаващите алогични съновидения са просто проява на многопосочната ПАРАЛЕЛНА МОЗЪЧНА ЛОГИКА, характерна за процесите на осъзнаване. (фиг. 11) За разлика от целенасоченото последователно осъзнаване (в будно състояние) с което сме свикнали (фиг. 10) при сън мозъкът е необременен от задачи и насоки и преобладава друга логика - паралелна. Благодарение на тази логика, мозъкът оптимално се справя с огромния обем информация, натрупан и неусвоен през будното състояние.

“Утрото е по-мъдро от вечерта!” е не само факт, а и следствие от най-характерните за разумния човек мисловни

процеси - тези на ОСЪЗНАВАНЕ.

Утрото, освен, че е по-мъдро е и по-малко обременено от вечерта. По време на съня си човек забравя. Ненужната информация е отсяна през мрежата на ОСЪЗНАВАНЕТО и изчезва.

Наспалият се е свеж и бодър, готов да посрещне новият информационен порой на будното състояние.

Редно е пак да се върнем към онези сънливи създания - бебетата.

В светлината на ПАРАЛЕЛНАТА МОЗЪЧНА ЛОГИКА съвсем закономерно те се нуждаят от много сън. Закономерна е и преобладаващата БОД фаза.

Ако само за миг се опитаме да си представим онази вселена от образи, звуци, докосвания, вкусове и миризми, и пр. която нахлува в мозъка на новородените, ще осъзнаем невероятната натовареност на последния. Закономерно е и преминаването почти веднага след заспиване към бърз сън. Претовареният от информация мозък просто в един момент прекъсва ОПОЗНАВАНЕТО и преминава към фаза на ударно ОСЪЗНАВАНЕ.

Ние сме наясно, че описаното тук ще се стори невероятно за мнозина.

Това обаче не е фантастика! Просто такива са следствията на информационния обмен. Непознаването на паралелните процеси протичащи в мозъка води до неразбирането на съновиденията и потапянето на последните в зоната на здрача.

Но за възприелите ПАРАЛЕЛНАТА МОЗЪЧНА ЛОГИКА присънните ни се решения на дълго занимавали ни проблеми не идват свише, а са плод на собственото ни осъзнаване.

Сега надяваме се разбирате как Менделеев и много други са сънували своите открития...

Можем да представим редица, факти подкрепящи правотата на изложеното.

Доказано е, че при депривация (прекъсване) на БОД фазата по време на сън, при последващ сън (на следващата нощ) точно тази фаза се увеличава, така че да се възстанови нормалното и количество в общия сън.

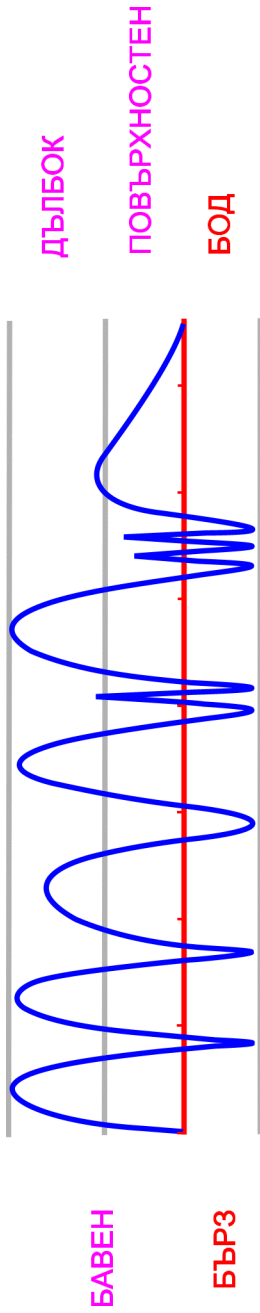
Също е доказано, че след умствено натоварване се увеличава БОД фазата, а при физическо натоварване - дълбокият сън.

Изследванията показват характерни разлики в съня на интровертите спрямо този на екстровеитите.

Можем да продължим с още много факти и данни за електричната активност на мозъка по време на сън и след него, за химичната активност и др., но ще оставим това за специалистите по сомнология.

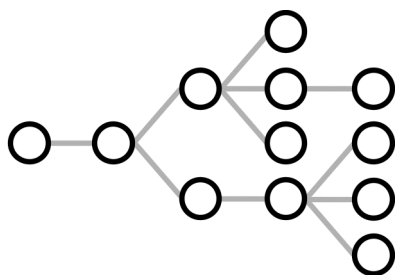
Нашата цел бе да изясним какви са преобладаващите информационни процеси по време на сън и да извадим от зоната на здрача съновиденията.

Надяваме се след прочита на тази глава мнозина да осъзнаят, че СЪНУВАТ СВОЕТО ОСЪЗНАВАНЕ!

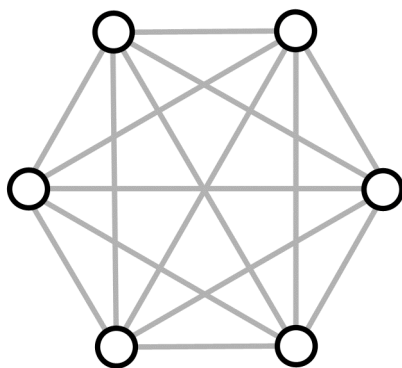
ФАЗИ НА СЪНЯ

фиг. 9

ПОСЛЕДОВАТЕЛНА ЛОГИКА

фиг. 10

ПАРАЛЕЛНА ЛОГИКА

фиг. 11

ЕВОЛЮЦИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕ

В предишната глава видяхме как новородените ударно опознават и осъзнават света.

Уместен е въпросът - Какво е първото нещо, което формира СИМВОЛ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА ? Въпросът е с повишена трудност, най-вече защото никой не е в състояние да си спомни тези първи моменти от живота си. За съжаление и съвременната техниката също е безпомощна.

Предвид естеството на информационните процеси се налага да приемем, че първата обособеност, която изминава пътя на осъзнаването е самият човек. Себеопознаването и себеосъзнаването са първични. Те формират нивата СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА. В началото човек не се осъзнава и се явява първичен СИМВОЛ. В последствие чрез осъзнаване се формира нивото ПОЗНАНИЕ, а скоро и нивото ВЯРА. Така представата за самите нас отключва развитието ни, достигайки до ВЯРА в самия себе си.

Разумно е да приемем, че при трансформациите представата за самия себе си остава във всички нива, т.е. ние имаме едновременно различни представи за самите нас и като СИМВОЛ (опознато-неосъзнато) и като ПОЗНАНИЕ (опознато-осъзнато) и като ВЯРА (осъзнато-неопознато).

С течение на времето бебетата вече са формирали основните си първични представи за света. В този кръг влизат всички обекти, до които имат досег сетивата на малкия човек. Тук ние няма да се задълбочаваме върху тях, а само ще отбележим, че на тяхна база се осъществява по-нататъшното опознаване и осъзнаване на света и на самия себе си.

След като се научи да ходи изправен, малкият човек поразява околните със своя устрем да опознае и осъзнае заобикалящия го свят. Той усилено жестикулира и така комуникира с околните. С течение на времето той започва да изрича първите си думи. Не след дълго той вече може да дава отговори и да задава въпроси.

Малкият човек се възползва пълноценно от околните, които му откриват тайните на света.

Но, откъде ги знаят те? Естествено от други хора и своите собствени постижения.

Тук възниква нужда да въведем в употреба освен отделния разум на индивида и човешкото общество като своеобразен разум.

Но какво същност е обществото?

Самата дума подсказва, че това е общност от същества. В това определение обаче попада дори всяка колония от микроорганизми. За целите на настоящото изследване се налага да разграничим общностите от същества на такива, в които определящи са процесите на съществуване и такива, в които определящи са процесите на осъществяване.

Благодарение на тази диференциация можем да разграничим човешкото общество от множеството животински.

Човешкото общество е сложна система от съобщества. Основните техни елементи са отделните индивиди. Последните участват в различни съобщества по отношение на различните аспекти на своето съществуване и осъществяване. За нас е важно да разгледаме информационните процеси, протичащи в обществото, за да успеем да проследим развитието му като своеобразен разум - обществен разум.

Тук може би някои ще попитат - Защо разглеждаме точно обмена на информация?

Защото изследваме разумът и неговото развитие, а за тях определящи са информацията и информационният обмен (фиг. 2). Целта е да не се задълбочаваме в онези форми на обществото, в чиято основа стои оцеляването (съществуването). Това са нисшите обществени форми наблюдавани и при животните. Тук информационни процеси са подчинени на съществуването.

Висшите обществени форми са онези, в чиято основа стои осъществяването. Те не се наблюдават при животните. Във висшите обществени форми информационните процеси са определящи, а процесите на съществуване - подчинени. Това не означава, че съществуването на индивидите във висшите общества е застрашено, а напротив, че съществуването е осигурено (решено).

В днешно време говорим за обществото на физиците, химиците, биолозите и т.н. до психолозите и философите. Има и общества на културните дейци, религиозни и т.н., дори тайни общества.

Неслучайно днешното общество се определя като информационно общество.

Как съвременното общество е достигнало нивото на информационното общество?

Несъмнено още в зората на своето съществуване човешкото общество в достатъчна степен е решавало проблемите за съществуването си. Иначе не би стигнало до тук. Разбира се тогава борбата за съществуване е била на преден план. Естествено борбата за съществуване е актуална дори и днес. Та нали, за да се осъществяваме първо трябва да съществуваме. Ние обаче не можем да се съгласим с някои изследователи, които твърдят, че днешният човешки живот не е нищо друго освен борба за съществуване. Тук няма да спорим с тях, а ще обобщим, че съществуването и осъществяването като комплекси от процеси са характерни за всички разумни същества.

В определен момент редица причини са благоприятствали човешкото общество да напредне силно по пътя на своето осъществяване. Разбира се никак не е лесно да кажем от кой момент насетне преобладаващи в човешкият живот са процесите на осъществяване. За нас обаче е достатъчно, че този момент е в далечното минало.

Надяваме се вече да стана ясно, че човешкото общество от зората на развитието си върви от СЪЩЕСТВУВАНЕ към ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ (фиг. 12).

Сега нека се върнем към малкия човек. Благодарение на информацията, получена от обществото, той изминава набързо хилядолетния път на човешкото развитие. Когато достигне своята зрелост, той е готов пълноценно да си взаимодейства с обществото. Човекът вече може освен да взима и да дава. Индивидът, достигнал зрелост, следва да е достигнал и средната степен на разумно развитие, характерна за съответното общество, в което се развива. Едни индивиди не успяват да достигнат средната степен дори за

целия си живот, но други твърде млади започват да играят определяща роля в обществото. В крайна сметка всеки оставя своя принос в човешкото съществуване и осъществяване.

Общественото взаимодействие е сложен и многостранен процес. На този етап няма да се задълбочаваме в изследването на взаимодействията в обществото, а ще се задоволим да обобщим, че процесите на информационния обмен са определящи за осъществяването на световното общество, както са определящи и за осъществяването на отделния разум.

Нека разгледаме как протича процесът на предаване/приемане на представите в рамките на обществото.

Както изяснихме в първите глави мисловните процеси се класифицират спрямо информационният обмен като процеси на ОПОЗНАВАНЕ, ОСЪЗНАВАНЕ и ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ. Представите, в зависимост от мисловните процеси, се класифицират като СИМВОЛИ (опознато-неосъзнато), ПОЗНАНИЕ (опознато-осъзнато) и ВЯРА (осъзнато-неопознато).

Представите участват в сложни паралелни процеси на съотнасяния и трансформации. Те могат да преминават от едно ниво в друго (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ ВЯРА), да формират нови представи да се обединят с друга представа в някое от нивата и пр. преобразувания.

Мисловните процеси следват определена логика, т.е. те са ограничени в определени рамки. Логиката най-общо може да бъде ПОСЛЕДОВАТЕЛНА или ПАРАЛЕЛНА.

Благодарение на мисловните процеси човек опознава и осъзнава света. При прогресивно развитие човек разширява своите представи, а при регресивно се капсулира (ограничава) от сковаващите го представи.

(Виж “Класификация на мисловните процеси и представите” и “Сън и разум”.)

Човек може да опознава света ПРЯКО чрез собствените сетива и сам да формира представите си за нещата или КОСВЕНО чрез приемане на чужди представи. Приемането на чужди представи е възможно благодарение на изразните средства, чрез които хората изразяват представите си. Този

процес обаче води до изкривявания в информационния обмен, тъй като изразните средства може да не бъдат възприети правилно или ако бъдат възприети правилно информацията предадена с тях да не съответства на реалността. Така процесът на комуникация зависи от предаващия и приемащия и тяхното ниво на развитие.

Трябва да отбележим, че процесът на комуникация е динамичен и многостранен. Предаващия, използвайки изразните средства, предава своите представи на приемащия. Предаващия в този случай осъществява процеси на ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ, т.е. той целенасочено предава представите си другиму. Приемащия след приемане на предадените представи целенасочено поставя въпроси, за да може да си изясни както изразните средства, така и приетите представи. В този случай той също осъществява процеси на ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ. Благодарение на това предаващия може да коригира изразните средства и/или изразяваните представи.

Така посредством изразните средства хората комуникират помежду си и предават представите си едни другиму.

Още в най-дълбока древност хората са започнали да усъвършенстват изразните средства и все по-точно да предават представите си едни на други. Това се оказва определящо за възхода на човешкото общество като висше общество.

Но, какви са изразните средства?

Изразно средство е всяко нещо, посредством което може да се изрази някаква представа. Най-общо изразните средства класифицираме като материални и нематериални.

Материални изразни средства са всички предмети, които човекът целенасочено е променил (които отразяват негови представи).

Нематериални изразни средства са движенията, звуците и пр., които целенасочено са осъществени (отразяват представи). Последните, макар и да имат материална проява (визуална, звукова и пр.), поради нетрайността и във времето се възприемат като нематериални. Такива са танците, песните и т.н.

В процеса на комуникация човекът чрез материалните средства изразява значимите според него представи, за да ги предаде през пространство и времето на другите хора.

Ако се върнем във времето назад ще видим, че преди нашата компютърна ера е имало видео, преди нея - магнетофонна, кино-ера, грамофонна, книжна ера и т.н. до каменната.

Ние опознаваме близките по време общества далеч по-правдиво, отколкото тези от дебрите на древността. Особено трудни за изследване са обществата от предисторическата епоха (безписмените общества).

Макар и да липсват писмени паметници от това време все пак археологията ни дарява с други паметници, чрез които несъмнено древните са изразявали своите представи.

Освен паметниците от това време до нас са достигнали колкото и невероятно да звучи и нематериални изразни средства. Богат техен извор е фолклора. Там намираме много ритуали, танци, песни и др., отвеждащи ни към представите на най-древните общества.

Компилирайки всичко това в информационната мозайка на човешкото развитие, успяваме да свържем предисторическите общества с историческите и да класифицираме еволюцията на човешките представи от древността до днес.

Благодарение на своето обществено развитие човекът е успял да овладее планетата ЗЕМЯ, а в наше време да излезе и в космоса... Човекът успява да излезе далеч извън естествения си ареал на съществуване и да разкрива тайните на света, благодарение на което се осъществява като разум.

Както изяснихме в основата на развитието на обществото стои обмена на информация. Тук се включват всички процеси, свързани с нейното набавяне, промяна, предаване, приемане и съхраняване. В светлината на изложеното достигналите до нас материални паметници от древността изразяват представите на нашите предци.

Но, Какви са тези представи?

Благодарение на интердисциплинарните изследвания днес е доказано, че намерените предмети в пещерите и изображенията по стените им са от преди десетки хиляди

години. За момента това са най-древните изразни средства, достигнали до нас от предците ни.

Общоприето е становището, че част от тези предмети и изображения имат култов характер, т.е. са изразни средства на представите от ниво ВЯРА на древните хора. В много от предметите специалистите виждат също и оръдия на труда.

От една страна установяваме оръдия на труда - средства за човешкото съществуване, а от друга - култови паметници, изразяващи най-висшите човешки представи.

Ако се вгледаме по-внимателно, ще видим в средствата за съществуване човешкото осъществяване, а в култовите паметници стремежът към съществуване.

Несъмнено в древните общества паметниците (достигнали до нас) са били предавани заедно с много други знания. За нас от особена важност е не само процесът на предаване (комуникацията) в древните общества, но и процесът на развитие на представите, намерил отражение в по-късните паметници.

С течение на времето е налице развитие както на оръдията на труда (средствата за съществуване), така и на паметниците, изразяващи вярата на предците ни. Зад това развитие несъмнено стои развитието на представите на прачовете.

Тук няма подробно да разглеждаме многобройните постижения на древните по пътя на тяхното обществено развитие, а ще се спрем само на някои опорни точки, достатъчни за разбирането на еволюцията на човешките представи.

Най-общо човечеството се развива от СЪЩЕСТВУВАНЕ към ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ.

Човекът все повече опознава и осъзнава света, благодарение на което от една страна все по-силно гарантира и улеснява своето съществуване, а от друга все повече се осъществява като разум.

Решаващ момент за развитието на човешкото общество е формирането и усъвършенстването на езика. От изразяване чрез жестове човечеството преминало към езика на звуците.

Езикът е най-древния инструментариум и своеобразна лаборатория за развитие на представите в обществото.

Езикът не само отразява развитието на представите, а е част от самото развитие.

Предвид естеството на мисловните процеси, протичащи в мозъка на нашите предци закономерно обекти на вярата им са били множество обособености, от които е зависел живота им (съществуването).

Макар човекът да имал формирани някакви представи за почти всички неща, които е могъл да възприеме със сетивата си, той осъзнавал като върховни животните и ги възприемал като повелители на света. Определящото за представите на хората в този момент несъмнено е било тяхното съществуване. Човекът боготворял обектите, от което пряко зависел животът му.

В процеса на развитие човекът осъзнал, че растенията и животните са подвластни на стихииите както него самия. Та нали и животните и хората били безсилни пред мълниците, наводненията, бурите, земетресенията и вулканите... Така висши божества станали стихииите.

Човекът усвоил обработката на камък, кост, дърво и глина. В един момент той овладял и огъня. Така човекът се извисил неизмеримо над животните. Той вече имал божествена сила. Това му позволило да се справи със суровите условия навред. Човекът вече можел да живее по цялата земя.

Още в най-дълбока древност човекът започнал да погребва себеподобните си. Появила се представата му за душата. Това бил повратен момент в човешкото развитие. Човекът осъзнал себе си като духовно същество. Той осъзнал, че смъртта не е край, а само преход към ново възраждане. Та нали всичко около него умирало и пак се раждало. Човекът осъзнал единството на света.

Хората осъзнавали и разликата в половете като база на сътворението. Така се появила представата за мъжкото и женското начало. Вероятно така се зародило и първото обяснение за света.

Появили се и ритуалите, целящи благоразполагането на божествата, а с тях и жреците. От този момент нататък вярванията на хората били ограничавани в рамките налагани от жреците, а те се водили не само от вярата... Формирали се

догмите и религията.

В тези трудни времена жреците имали най-голям информационен потенциал. Всичко по-важно било отнасяно към жреците. Те могли дълго да наблюдават и размишляват. Жреците наследявали знанията за тайните на природата, откривали нови и ги пазели в строга тайна. Така те все повече засилвали потенциала на духовната си власт.

С времето и тайните и жреците постоянно се увеличавали. Заради контрола над себеподобните вече дори не всички жреци били посвещавани във всичките тайни. Оформила се каста на посветените. Те били пазителите на тайните знания. Формирали се тайните знания и окултизма.

Човекът усъвършенствал обработката на камък, кост и дърво и овладял глината и багрилата. Започнал да добива и обработва метал. Новите достижения човекът използвал, за да осигури и подобри съществуването си. С тях изразявал и представите си за боговете.

С времето човекът все повече опознавал и осъзнавал света. Той осъзнал, че стихииите се пораждат от небето, земята, водата и подземиеето (преизподнята). В представите му всичко останало било подвластно на последните. Така те станали новите върховни божества.

Хората осъзнавали съвършеното като божествено. Така се появили невероятни комбинации от представи за животински и човешки същности като представи за божествата. По-късно постепенно почти всички богове придобили човешки облик. Човекът осъзнал себе си като съвършено творение - подобие на боговете.

Различните народи обитавали различни места и се придвижвали периодично според условията за живот. В определен момент обаче те си избирали някое райско кътче и оставали там задълго.

Така хората направили забележителни открития.

Истински скок в общественото развитие било култивирането на диви растения и опитомяването на диви животни. Развил се земеделието и скотовъдството. Земеделските общества започнали да водят уседнал начин на живот, а скотовъдците все още следвали стадата си.

Тук трябва да отбележим, че ако за колонизирането на земята от човеците решаваща роля изиграли откриването на огъня и миграцията, то за ускореното им развитие определяща роля имат земеделието и уседналия начин на живот. Благодарение на това настъпило небивало до тогава развитие на човешките представи, а създадените благоприятни условия за живот довели до демографски взрив. Формирали се големи поселения и се появили полисите.

В зората на човечеството хората съвсем неравномерно населявали земята. Огромните разстояния, труднопроходимите зони и суровия климат предопределяли изолираното им съществуване. Човешките общества се развивали изолирани, достигали определено ниво и нерядко загивали. С тях умирали и достиженията им поради невъзможността да бъдат предадени на други общества

След появата на земеделието и скотовъдството човечеството се умножило и населило почти цялата земя. Така в един момент почти всички се оказали със съседни. В тези условия силно се развил обмена между различните народи. Хората не само търгували със стоки, но усвоявали знанията и достиженията на другите. За съжаление все по-често хората спорили и водили войни помежду си и така се изстребвали.

Макар пространствената изолираност вече да не била причина за изчезването на общества, войните не пощадили множество народи и част от достиженията им...

С развитието на земеделието и скотовъдството силен тласък получила цялата човешка цивилизация. Хората били принудени да определят далеч по-точно времето от преди, да следят прецизно метеорологичните условия, да пресмятат стоката си и пр.

Човекът наблюдавайки небесните тела успял да проследи фазите на луната. Появил се лунния календар и се зародили бройните системи.

Човекът изработил специфични сечива и инструменти и така усъвършенствал отглеждането на растенията. Хората вече спокойно успявали да осигурят годишната си прехрана и дори им оставали излишъци.

Жреците опирайки се на религията, чрез обредите и

ритуалите присвоявали излишното под формата на дарове за божествата. Така базирайки се на духовната те поставили и в материална зависимост себеподобните си. Появило се материалното разслояване и класите.

При скотовъдците развитието било предопределено от номадския им начин на живот. Те трябвало непрекъснато да се движат със стадата си, за да си осигуряват храна. И в тези общества имало немалко излишъци, но тук класовото разслоение не било така рязко. Наистина и тук жреците се възползвали от духовната си власт, но те не могли да поставят себеподобните си в такава силна материална зависимост, както при земеделските общества.

В процеса на общественото развитие религията изиграла твърде важна роля. Тя стои в основата на държавността. Благодарение на духовната си власт жреците са били в състояние да управляват себеподобните си далеч преди да разполагат с материално обезпечено превъзходство. Постепенно в царя жрец и приближените му се съсредоточил преобладаващия духовен и материален потенциал на обществото.

Самото организиране на хората за ритуалите и обредите формирало първата стройна организация. Жреците се възползвали от духовната си власт и започнали да управляват хората за извършването на разнородни дейности - изграждане на култови комплекси, напоителни съоръжения и т.н. Разбира се всичко това повелявали боговете и всички най-усърдно се трудили...

Макар общите нужди и беди да са принудили хората да живеят заедно от най-дълбока древност, те все още били твърде далеч от държавната организация. Едва с развитието на религията и утвърждаването на кастата на жреците последните като заместници (наследници) на божествата успели да формират управляема структура. Духовната власт на жреците им осигурявала безгранично подчинение - зад тях били самите богове.

Имат право онези изследователи, които приемат светилищата и храмовете като центърът, около който се е формирала държавата. В онези времена точно там са се

извършвали най-важните действия и се вземали най-важните решения за целия народ.

Науката доказва, че е имало държави и без градове, но такива без религия и култови места не. Установено е, че първото нещо в новозавладените земи е било изграждането на култови съоръжения и освещаването на земята. Така тя се предавала в ръцете на божествата и едва тогава можел да започне нормалния живот на новата територия.

В процеса на развитие и земеделците отглеждали животни и скотовъдците отглеждали растения, но обикновено това било в помощ на основния поминък. Хората усъвършенствали рудодобива и металообработката. Развили се всевъзможни занаяти. Строителните достижения от тази епоха смайват дори съвременниците ни.

Благодарение на множеството нови познания човекът осъзнал, че небесните тела са по-висши от старите божества (земята, небето, водата и преизподнята). Така последните загубили върховенството си.

Човекът осъзнал, че животът му зависи от слънцето и другите небесни тела. Последните станали новите върховни божества.

Определящо значение за по-нататъшното развитие на обществото има появата и усъвършенстването на писмеността. Постепенно опитите да се предадат представите за БОЖЕСТВЕНОТО към идните поколения довели до развиването на пиктографичното писмо. С течение на времето пиктографиите се развили в посока на опростяване и универсализиране. След няколко фази на развитие писмеността съответствала на говоримия език. Благодарение на писмеността много точно можело да се предадат представите, до които достигнало обществото към бъдните поколения.

В процеса на развитие почти всяко значимо откритие (обект или явление) било обсебвано от религията или като божество или като божествен символ. Това е закономерно, защото човекът бил още в началото на своето развитие. Представите му в нивата ВЯРА и СИМВОЛИ били далеч по-многобройни от тези в ниво ПОЗНАНИЕ. Кръгът на познанието бил твърде

тесен спрямо общото знание. Както споменахме равновеса, спрямо който протичат мисловните процеси са представите от ниво ПОЗНАНИЕ. Колкото представите в това ниво са по-малко и по-ограничени толкова по-резки и чести са трансформациите и съотнасянията на представите от другите нива ВЯРА и СИМВОЛИ. Това обяснява силната обвързаност между нивата ВЯРА и СИМВОЛИ. Силната религиозност на древните общества ни доказва недвусмислено, че взаимозависимостта на представите от нивата ВЯРА и СИМВОЛИ е толкова по-силна, колкото по-ограничено е развитието на ниво ПОЗНАНИЕ.

Важно е да отбележим налагането на представата за Страшния съд у вярващите за непрекословното им подчинение на владетелите. Човешката маса, повярвала в страшния съд от една страна не търсела материално възмездие, а от друга се надявала на духовен реванш.

Страшният съд е невероятно силен манипулант, защото винаги се явява в едно от нивата ВЯРА или СИМВОЛИ. При ограничено развитие на ниво ПОЗНАНИЕ влиянието на тази представа върху мисловните процеси и останалите представи е много силно. Когато божественият произход на владетеля вече не можел да подчини масите, Страшният съд свършил чудесна работа.

В процеса на това изследване най-важно е да се разбере, че развитието на достигналите до нас материални и нематериални свидетелства са израз на развитието на човешките представи за света. Зад всяко нещо останало от съществуването на човечеството стоят съответни представи. Ако съумеем да осъзнаем какви са представите зад артефактите правилно ще възпроизведем развитието на човечеството.

В светлината на изложеното особен интерес представлява развитието на висшите представи на човека (тези от ниво ВЯРА). Налице е преобразуване на висшите представи на човека (ВЯРАТА) в съответствие с развитието на представите в другите нива СИМВОЛИ и ПОЗНАНИЕ.

Висшите представи от ниво ВЯРА отразяват степента на развитието на човешкия разум през съответната епоха.

Върховните БОЖЕСТВА ни дават добра представа за превратностите в развитието на разума през древността. Прогресът и регресът са неотменими моменти от материалното и духовното развитие на човечеството.

Ако подредим божествата йерархично ще проследим етапите в развитието на разума.

В началото върховни божества били растения и животни, после те били изместени от стихииите, после мястото на последните заели небето, земята, водата и подземиято, а сетне - слънцето, луната и др. небесни тела.

С постепенното разширяване на нивата СИМВОЛИ и ПОЗНАНИЕ се разширяват и висшите представи от ниво ВЯРА. Очерталото се развитие на представите е от човека към космоса.

Смяната на едни върховни божества с други ставала благодарение на развитието и умножаването на представите от всички нива (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ, ВЯРА). Представите от ниво ВЯРА, макар и най-силно влияещи (ограничаващи) мисловните процеси, също подлежат на развитие водещо до техните трансформации. Колкото представите на човека се разширяват и множат, толкова той по-правдиво и по-цялостно възприема света и го подрежда (обобщава) в съзнанието си.

При това развитие с пълна сила важат закономерностите за трансформациите на представите поместени в предишните глави.

Всички представи от ниво ВЯРА, които противоречат на висшите от същото ниво преминават в други нива (трансформират се), т.е. престават да бъдат обект на вярата (изключват се). В ниво ПОЗНАНИЕ представите се конкурират, а в ниво СИМВОЛИ те преливат едни в други.

Трансформациите на представите са крайната степен на преобразуване на представите, когато те преминават от едно ниво в друго. Комплексите от мисловни процеси ОПОЗНАВАНЕ и ОСЪЗНАВАНЕ влияят върху всички представи и се влияят от всички представи във всички нива.

(Виж “Класификация на мисловните процеси и представите” и “Сън и разум”.)

Наред с това се налага да хвърлим малко светлина и върху

йерархията на представите и влиянието на последната върху ограничаването на мисловните процеси.

Изяснихме, че най-висшите човешки представи са тези в ниво ВЯРА, а най-висшите представи от това ниво отразяват степента на развитието на разума. За изследване на еволюцията на представите обаче е нужно да се държи сметка и за паралелните представи и ограничаването на мисловните процеси.

Определена обособеност (обект) може да формира представи във всички нива (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА) (фиг. 13), както и да предизвика съотнасяния и преобразувания с всички представи.

Ако за определен обект имаме представа във всички нива най-висша от трите е тази от ниво ВЯРА. Последната обаче може да е по-нисша в общата йерархия на представите спрямо представи от другите нива.

Ето един пример. Определен обект формира представи у нас във всички нива. Една част от него за нас е равномерно опознато-осъзнато - ПОЗНАНИЕ, а друга негова част в нашите представи е опознато-неосъзнато - СИМВОЛ. На тази база се формира и представа за този обект в ниво ВЯРА осъзнато-неопознато. Представата в ниво ВЯРА за този обект е най-висшата от трите. От друга страна всички представи за този обект попадат някъде в йерархията на представите за сходните обекти, последните от друга страна са някъде в йерархията на представите за сродните обекти и т.н. до йерархията на всички обекти.

Представите са йерархично систематизирани както заобикалящия ни свят. В крайна сметка представите ни са за света и следва правдиво да го отразяват.

Така ако вярваме в този обект повече, отколкото в някой друг подобен, представата ни за този обект ще бъде по-нагоре в йерархията на представите ни за сходните обекти спрямо тази за другия. Несъмнено пък ВЯРАТА в този обект ще бъде далеч по-ниско в йерархията на ниво ВЯРА спрямо представата ни за ВСЕВИШНИЯ, защото представата ни за тези обекти изобщо е по-ниско в йерархията спрямо ВСЕВИШНИЯ. Обратното би означавало този обект за нас да

бъде ВСЕВИШЕН.

Важно е да се разбере, че йерархията на представите се определя в две измерения. Първото е по отношение на нивата (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА) според степента на ОПОЗНАВАНЕ-ОСЪЗНАВАНЕ, а второто е по отношение на обобщената ни представа за света и това как се систематизират въпросните представи в нея (спрямо всички останали). Т.е. ако имаме представи за два обекта в ниво ВЯРА, първо те ще бъдат съотнесени към представите от това ниво съобразно тяхната йерархия, след това към представите от ниво ПОЗНАНИЕ съобразно тяхната йерархия и накрая към представите в ниво СИМВОЛИ.

Така представите за тези два обекта ще бъдат съотнесени към всички представи от всички нива съобразно йерархията в обобщената ни представа за света.

Йерархията на и в нивата (ВЯРА, ПОЗНАНИЕ, СИМВОЛИ) формира йерархията на обобщената ни представа за света.

Може би всичко това звучи твърде абстрактно, но йерархията в света (реалността) определя и йерархията в обобщената ни представа за света, а естеството на информационните процеси определя йерархията в и на нивата (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА).

Ако ВЯРАТА ни във въпросния обект съответства на реалността, то ние не бихме се ограничили фатално от вярата си в него до реалното му ниво в йерархията на реалността. По-нататъшните отношения с него само ще попълват и разширяват представите в нивата ПОЗНАНИЕ и СИМВОЛИ. Ако обаче сме се заблудили при по-нататъшните отношения с този обект, ние ще бъдем ограничени от вярата си в него, а това ще влияе върху мисловните процеси и другите представи. Така обекта или друг обект може да се възползва твърде много от нас за наша сметка, а всички представи свързани с тези за обекта ще бъдат в някаква степен изкривени и няма да съответстват на реалността.

Ако пренесем тази ситуация към определено божество ситуацията е сходна. Ако представата ни за божеството съответства на реалността (йерархията на обекта в реалността), ние няма да сме ограничени от тази представа

при последващото си развитие. Ако представата за божеството не съответства на реалността, по-нататъшното развитие на представите ни ще бъде фатално ограничено до реалната позиция, която заема обекта-божество в йерархията на реалността.

За да поясним това нека вземем бога Слънце като представа за висше божество. Вярата в бога Слънце не би ограничила фатално развитието на представите ни за слънчевата система, но би ограничила фатално развитието на представите ни за вселената. Т.е. ако ние вярваме във върховния бог-Слънце, представите ни за слънчевата система ще са относително истинни (неизкривени), но тези за вселената ще са неистинни (изкривени), защото слънцето в йерархията на вселената далеч не заема върховното място.

Така вярата ни в бога-слънце ще е полезна за развитието ни докато формираме представи за другите обекти, които са по-ниско от слънцето в реалната йерархия на вселената. От този момент нататък вярата в бога-слънце ще изкривява фатално другите представи.

Единствения начин за възстановяване на прогресивното развитие е осъзнаването, че слънцето не е върховно в йерархията на вселената.

Етапите в развитието на човешките представи е предопределено от реалността (йерархията във вселената). Поради това неизбежно развитието на представите ни става на скокове. Колкото тези скокове съответстват на йерархията в реалността, толкова самото развитие на представите ни ще бъде по-плавно. Колкото по-лошо е това съответствие, толкова по-силно ще е изкривяването на нашите представи, а развитието ще бъде по-аномално.

Нека обобщим.

Разумът е онова, което стои зад нашите представи.

Различните обособености (обекти) от света (реалността) благодарение на процесите ОПОЗНАВАНЕ и ОСЪЗНАВАНЕ формират представи в нивата СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА.

Представите за различните обособености формират йерархично систематизирани представи съобразно общото помежду им. Например представите ни за различните хора

формират обобщената представа за хората. Т.е. в обобщената ни представа за хората участват представите ни за всички хора. Сетне обобщените представи формират още по-обобщени и т.н. до обобщената ни представа за света. В последната участват всички представи.

Надяваме се разбирате защо мисловните процеси са ограничени от йерархията на представите в нивата (според степента на ОПОЗНАВАНЕ-ОСЪЗНАВАНЕ). Това е предопределено от йерархичността на самата система. Йерархичността предопределя ограничаване на паралелността на процесите от общите към обобщените представи.

Мисловните процеси са най-силно ограничени по отношение на представите от ниво ВЯРА. Тук връзките са ограничаващи (изключващи). Относително неограничени са мисловните процеси в ниво ПОЗНАНИЕ. Тук връзките са обособяващи (противопоставящи). Най-неограничени са мисловните процеси в ниво СИМВОЛИ. Тук връзките са всевъзможни (преливащи).

Паралелността на мисловните процеси е пълна единствено в ниво СИМВОЛИ. Колкото се издигаме в йерархията на нивата (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ, ВЯРА), толкова повече се ограничава паралелността на мисловните процеси (фиг. 14).

Представите са йерархично структурирани, в зависимост от степента на ОПОЗНАВАНЕ-ОСЪЗНАВАНЕ в нивата СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА, формиращи общата йерархичност на обобщената ни представата за света.

В тази йерархия характерно място заемат представите за самите нас. Спрямо последните йерархичността е към макрокосмоса и към микрокосмоса. Представите за самите нас също се развиват. Така човекът осъзнава себе си спрямо космоса и космоса спрямо себе си.

За настоящата глава усвояването на паралелните процеси, паралелните представи, йерархията на представите и ролята на последната за ограничаване на паралелността на мисловните процеси е достатъчна за разбирането на еволюцията на човешките представи.

Надяваме се след казаното вече да е ясно защо в процеса

на човешкото развитие представите за върховните божества са играли особено важна роля. Като висши обобщени представи на разума те влияят най-силно ограничаващо на процесите **ОПОЗНАВАНЕ**, **ОСЪЗНАВАНЕ** и **ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ**.

Според степента на развитие на представите от всички нива (**СИМВОЛИ**, **ПОЗНАНИЕ** и **ВЯРА**) и динамиката на процесите **ОПОЗНАВАНЕ**, **ОСЪЗНАВАНЕ** идва момент, когато настъпва трансформация на висшите представи в ниво **ВЯРА**. Нормално тяхното място се заема от по-висши обобщени представи (спрямо йерархията в реалността). Има обаче случаи, когато по-висши представи от ниво **ВЯРА** се заменят с по-нисши. В тези случаи се наблюдава задържане и дори регрес в развитието. Общо взето процеса на развитие на човешкия разум следва йерархията, съответстваща на реалността.

Та нали от слънцето зависи земята, от земята - стихииите, а от последните зависи живота...

Много важни за нашето изследване са процесите, наблюдавани при трансформиране на представите от ниво **ВЯРА**. Ако старите **БОЖЕСТВА** не противоречат на новите висши представи, те остават в ниво **ВЯРА** и следват преобразувания и промени в йерархията (на нивото), но ако има противоречащи представи те се трансформират. Обикновено тези представи от ниво **ВЯРА** намират място в ниво **СИМВОЛИ** и от осъзнато-неопознато се трансформират в опознато-неосъзнато. Поради това, че в ниво **ПОЗНАНИЕ** представите са относително равномерно опознати-осъзнати при трансформациите нивата **ВЯРА** и **СИМВОЛИ** са силно взаимозависими. Ниво **ПОЗНАНИЕ** се явява равновеса, спрямо който се извършват трансформациите.

Така висши представи от ниво **СИМВОЛИ** при осъзнаване се трансформират в такива от ниво **ВЯРА**, а също и обратното.

Това е нормално предвид естеството на мисловните процеси и представите.

При проследяването на тези процеси следва да се държи и сметка за степента на обобщеност на представите. Колкото една представа е по-близко до първичните (формирани

директно чрез сетивата) представи, толкова тя е по-първична (обща) и съответно по-необобщена. Колкото повече съотнасяния и преобразувания участват в процеса на формиране на съответна представа, толкова тя е по-обобщена.

Представите от нивата ВЯРА и СИМВОЛИ се явяват нещо необяснимо поради неравномерността на тяхното опознаване-осъзнаване. За разлика от тях представите от ниво ПОЗНАНИЕ се явяват обяснимото, поради относително равномерното им опознаване-осъзнаване.

Нормално за хората, характерните дълго нетрансформирани представи от нивата ВЯРА и СИМВОЛИ се явяват необяснимото, тайното и пр.

При контактите си хората от различни общества са обменяли и представите си включително и тези за БОЖЕСТВАТА. При войни наред с народите са воювали и техните БОЖЕСТВА. Често срещани са случаите на оскверняване на чуждите божества (в лицето на техните фетиши и символи), но много пъти материалните образи на чуждите божества и техните символи са отнасяни в столицата на победителя и са подчинявани на неговите божества често без оглед на съответствието на представите, които стоят зад тях с тези на приемащото общество. Не е трудно да си представим какво би следвало в такива случаи... Така преобразуванията в представите за БОЖЕСТВЕНОТО както у победителите, така и у победените са сложни и многообразни. Макар понякога да са алогични от съвременна гледна точка, те са закономерни в контекста на съответното развитие.

Наред със силовото налагане на БОЖЕСТВАТА на победителите над победените се наблюдава и доброволно попълване на пантеона от БОЖЕСТВА. В историята има много случаи, когато чуждо БОЖЕСТВО помага на друг народ и бива възприемано от последния. В немалко случаи, за да попълнят пантеона от божества хората целенасочено ги взимали от други народи.

Всички неестествени вмешателства в божествения пантеон на определено общество най-силно влияят върху

трансформациите в нивата ВЯРА и СИМВОЛИ у засегнатите. Войните не само разрушавали материалните устои на обществата, но рушили и духовните им устои.

В случаите, когато победителите са налагали по-висши божества те иницирали развитието на представите у приемащите, но когато налагали за по-висши БОЖЕСТВА по-нисши представи следвало или отхвърляне или регрес.

Тук критерия за висша и нисша представа е степента на обобщеност и съответствието и с йерархията в реалността.

Така с течение на времето БОЖЕСТВАТА и СИМВОЛИТЕ все по-сложно се вплитат в сложната тъкан на политеистичните религии в процеса на развитие (обобщаване) на представите.

Тук следва да държим сметка за възможните съотнасяния и трансформации в нивата. В ниво ПОЗНАНИЕ равномерно опознатите и осъзнати представи се съотнасят плавно към представите от съседните нива ВЯРА и СИМВОЛИ, докато представите от последните нива се отнасят помежду си често директно без връзка с представите от ниво ПОЗНАНИЕ. Колкото ниво ПОЗНАНИЕ е по-слабо развито, толкова тези директни (скокови) съотнасяния и последващи трансформации на представите от нивата ВЯРА и СИМВОЛИ са по-силно изразени. Това обяснява силните взаимовръзки между представите от нивата ВЯРА и СИМВОЛИ.

В един момент у човека възникнала още по-висша (обобщена) представа за божественото - ВСЕВИШЕН.

Тук много важно е да направим разграничение между представите за ВСЕВИШНИЯТ като ВЪРХОВЕН БОГ - бог на всички богове и ВСЕВИШНИЯТ като АБСОЛЮТЕН БОГ - единствен бог.

Представата за абсолютния всевишен е по-висша от тази за всевишния - върховно божество. Това е нов етап на обобщаване на представите, при който е достигната максималната степен на обобщеност и абстракция. Поради това на фона на абсолютния ВСЕВИШЕН всички божествени представи изгубват смисъл. Те не могат да бъдат свързани с тази представа и биват изключени от ниво вяра.

В политеистичните религии представата за ВСЕВИШНИЯ

бог винаги е съществувала като представа за върховното божество, от което произхождат всички останали богове, полубогове и т.н. до хората. В един момент представата за ВСЕВИШНИЯ съвсем закономерно изместила небесните тела и заела върховенството в ниво ВЯРА. Ако се опитаме да отъждествим тази представа за всевишния с обект от физическата реалност, то това е вселената.

За разлика от тази представа ВСЕВИШНИЯ като представа за абсолютния бог не се отъждествява дори със вселената. Абсолютния ВСЕВИШЕН е висшен спрямо абсолютно всичко. Тук вселената не прави изключение. Вселената в случая може да бъде възприемана единствено като проява на абсолютния бог.

Представата за абсолютния ВСЕВИШЕН не допуска нищо от заварените БОЖЕСТВА. Тази представа изключва другите божества като божествени. Възприемането на тази нова вяра се оказало бавен и мъчителен процес. Малцина били в състояние да отърсят ВЯРАТА си в божествата наследени от миналото за сметка на нещо толкова абстрактно. Много от опитите за насилствено налагане на единия бог - ВСЕВИШНИЯ завършили с кръвопролития и реставрация на стария божествен пантеон.

Достигането на човека до най-абстрактната представа обект на ВЯРАТА бил повратен момент в развитието на обществото.

Отредено било ВСЕВИШНИЯТ - АБСОЛЮТНИЯ БОГ да победи. Човечеството все повече осъзнавало, че вселената е едно цяло и е подвластна на един единствен бог...

Налагането на АБСОЛЮТНИЯ ВСЕВИШЕН не било възможно да се осъществи в рамките на традиционното религиозно развитие. С налагането на ВСЕВИШНИЯ старият божествен пантеон в едно с огромния арсенал от тайни знания, натрупани през хилядолетното развитие и лицата, които ги съхранявали станали излишни. Макар във всички монотеистични религии да има някаква минимална приемственост на чествания на някои от старите божества (влезли в догматиката под формата на светци), представата за АБСОЛЮТНИЯ ВСЕВИШЕН наложила цялостна замяна на

божествения пантеон.

Някои смятат времето на насилственото налагане на АБСОЛЮТНИЯ БОГ в Египет за рождено за окултизма. Тогава много от прокудените жреци отнесли със себе си не само представите за старите божества, а и тайните знания натрупани през хилядолетията. Те се пръснали по древния свят и допринесли много за развитието на обществото.

Друго становище казва, че окултизмът е израз на тайните знания и съществува от най-дълбока древност. Той се явява неотменима част от развитието на всяка религия.

Запознатите с окултизма твърдят, че в него влизат всички знания за света.

Съвсем близко до това е и съвременното разбиране за окултизма като включващ всички окултни и неокултни знания (съвременния окултизъм не изключва научните факти).

Важно е да отбележим, че окултистите от цял свят са солидарни. Те не изключват знанията на другия, а ги вметват в общата мозайка на окултизма.

Нашето становище е, че окултното знание е част от общото знание. С налагането на монотеистичните религии отхвърлените култове в едно с тайните знания се втели в обособилото се наследство на окултизма.

Системата <религия-окултизъм> като обединена система на световното знание е съществувала от най-дълбока древност. Тя непосредствено изразява слабото развитие на представите в ниво ПОЗНАНИЕ в древността. Тогава знанията се формирали и били обсебвани от кастата на жреците и били достойни само за посветените.

Така преди налагането на монотеистичните религии от една страна е имало богат пантеон от божества, а от друга окултни знания трупани хилядолетия наред. Представите в нивата ВЯРА и СИМВОЛИ били силно развити и взаимно се балансирани спрямо ограничен кръг представи от ниво ПОЗНАНИЕ. Така системата <религия - окултизъм> била в равновесие и активно си взаимодействала.

На тази благодатна почва възникнала философията.

Някои смятат, че първите философи били окултисти, други твърдят, че сред тях имало много религиозни дейци, а трети

изтъкват, че сред тях имало атеисти (безбожници).

Истината е комплексна. Философията се развива като преходна за представите от нивата ВЯРА и СИМВОЛИ. На основата на представите от ниво ПОЗНАНИЕ и тяхното съотнасяне към представите от другите нива ВЯРА и СИМВОЛИ последните се свързват в обща система без скокообразни директни съотнасяния. Философията не била нито окултно знание, нито религия, тя била нещо ново в системата религия-окултизъм. Израснала върху тази система философията структурирала в нея цялостно наличното знание за света.

Известно е, че философията имала три дяла. Първия - Физиката разглеждала космоса и нещата в него, Втория - Етиката разглеждала живота, нравите и човешките отношения, а Третия - Диалектиката (Логиката) привеждала аргументи и съждения в полза и на двата първи дяла.

Огромното достойнство на древните философи е не само, че се опитвали да систематизират човешкото знание за света, но и че са се опитали да го сторят на базата на общи принципи. Това е главното достойнство на философията.

Така в един момент системата <религия-окултизъм> се допълва от философията. Новата система на човешкото знание вече изглеждала така <религия-философия-окултизъм>.

Защо избрахме точно тази подредба?

Защото религията е проява на висшите представи от ниво ВЯРА (осъзнато-неопознато), философията е израз на представите от ниво ПОЗНАНИЕ (опознато-осъзнато), а окултизма обединява характерни устойчиви представи от ниво СИМВОЛИ (опознато-неосъзнато).

Тук някои ще кажат - Та нали във философията има богове и окултни знания?

Да, във философията наистина присъстват божества и окултни знания и това е закономерно.

Като израз на ниво ПОЗНАНИЕ философията се опитва да систематизира цялото човешко знание, в което влизат всички представи от всички нива (ВЯРА, ПОЗНАНИЕ и СИМВОЛИ).

Определящото тук е, че представите от другите нива ВЯРА и СИМВОЛИ служат на тези от ниво ПОЗНАНИЕ. Представите от ниво ПОЗНАНИЕ се явяват ядрото около, което систематизирано се обобщава човешкото знание (всички представи) в единна система. Това обяснява защо философията използва представи от нивата СИМВОЛИ и ВЯРА за формирането на обобщената система на представите (обобщената представа за света).

Тази закономерност е валидна и за съвременната наука, израснала върху благодатната основата на античната философия.

Тук също виждаме опознато-неосъзнато (СИМВОЛИ) - необяснените факти и осъзнато-неопознато (ВЯРА) - непотвърдените теории.

Така познанието прелива във вяра в лицето на теоретичното и в символи в лицето на емпиричното. Емпиричното и теоретичното са неотменима част от съвременната наука.

Сега нека се върнем отново към представата за абсолютния ВСЕВИШЕН.

Изяснихме, че налагането на тази висша представа е в разрез с наследените представи от ниво ВЯРА. Това предопределя невъзможността за еволюционно преобразуване на представите в това ниво. Възприемането на единния (абсолютния) бог налага отричане на всички останали божества.

Човечеството било изправено пред най-голямата революция не само в човешките представи, но и в човешката история. Революцията в представите на хората се отразила на живота. Налице са както невиджани гонения на вярващите в единния бог, така и невиджани гонения на невярващите, когато новата вяра била възприета.

Макар преди това също да е имало немалко неестествени (силово инициирани) промени в развитието на висшите представи на човечеството (ВЯРАТА) те никога не прераствали в масови изстребления на хора. С налагането на абсолютния бог обаче виждаме страшна картина.

Мъчениците на новата вяра били от двете страни. От една

страна до налагането на единния бог последователите му са яростно преследвани, защото отричали вкупом всички останали божества, а от друга след налагането вярващите в единния бог преследвали неверниците.

Тук трябва да отбележим много важна закономерност. Вярващите в единните богове отричат освен божествата от политеистичните религии и другите абсолютни богове. Така юдеите, християните и мюсюлманите отричат боговете си едни на други. За вярващите във всяка монотеистична религия другите са неверници. Това предопределя всеобщото насилие. Виждаме го при налагането на всяка монотеистична религия.

Тази картина е видна и днес. Световните монотеистични религии не са могли да се отърсят от догмите си макар, че почиват в своята същност на една и съща висша представа - тази за абсолютния ВСЕВИШЕН. Отричането на другите религии е продиктувано от наследените догми, а не от самата представа за абсолютния ВСЕВИШЕН.

Днешния световен кошмар е верския фундаментализъм и произхождащия от него тероризъм. В светлината на изложеното той е закономерно явление. Фундаменталистите са хора силно ограничени от религиозните догми. Те са способни на невиджани злодеяния в името на налагането на сковаващите ги догми по отношение на други хора.

Какво е определящото за това мрачно кърваво развитие?

Най-простият и най-верен отговор е сляпата вяра. Вярата може да просветлява, но може и да ослепява. Сляпата вяра винаги е свързана с липса на информация и ограничено развитие на разума. От една страна липсата на информация води до лесно възприемане на догмите, а от друга обсебения отхвърля всякаква информация, която не се вмести в рамката на света очертана от тях. Фаталното тук е, че догмите не се осъзнават като ограничаващи представата за всевишния (каквито са всъщност), а за част от тази представа.

Основателен е въпросът - Как се преодолява фундаментализма на монотеистичните религии? Историята показва, че единствената възможност е отърсване от догмите и възприемането (осъзнаването) на единния ВСЕВИШЕН.

Търпимостта между монотеистичните религии е възможна, само ако представителите им осъзнаят, че всъщност и другите вярват в същия (абсолютния) бог, но под друго име, защото е влезнал в битието на другите в друга културна среда, предопределяща другите догми и ритуали.

За съжаление макар и да е налице някаква относителна търпимост между монотеистичните религии последните не могат да се отърсят от догмите си, а представата за абсолютния ВСЕВИШЕН е ограничена от тях. Монотеистичните религии в една или друга степен все още са затворени в своите догми и се отхвърлят помежду си.

Вече надяваме се разбирате защо при налагане на абсолютния ВСЕВИШЕН настъпва разрыв в системата <религия-окултизъм>. В наследството на окултизма постепенно се вливат все повече и повече окултни знания и отхвърлени култове. Всъщност окултизма се обособява като самостоятелна система точно поради монотеистичните религии. В политеистичните религии системата <религия-окултизъм> е силно обвързана и взаимодействаща.

При масовото налагане на монотеистичните религии системата на човешкото знание се балансира в определена степен, благодарение на формиралата се по-рано философия.

След мрачните векове на верските гонения настъпва осъзнаване. Налице са промени (развитие) в представите и на подтиснатите и на потисниците.

В Европа след мрачното Средновековие следва Ренесанса, а след него Просвещението. Това е времето, когато върху благоприятната почва на античната философия и новите представи за света се развива днешната наука.

Някои ще запитат - Защо науката се появява чак сега?

Защото налагането на християнството е дълъг и мъчителен процес. Християнският фундаментализъм отхвърлял не само старите божества и приел ги окултизъм, но и античната философия, защото в нея присъствали божества и окултни знания. Едва през просвещението се създали условия за балансиране на системата <религия-философия-окултизъм> и възстановяване на взаимодействието. Благоприятствана от

развилите се представи за света философията се разклонила в множество направления и дала началото на днешните науки.

Така системата еволюирала в <религия-наука-окултизъм>. За прерастването на философията в наука определящо било взаимодействието в системата <философия-окултизъм>. Тук трябва да се прави разлика между въздействието и взаимодействието. Въздействието предполага силно едностранчиво влияние, а взаимодействието многостранно развитие.

Когато тук говорим за религия, наука и окултизъм имаме предвид религиите, науката и окултизма въобще, а когато говорим за човека имаме предвид човечеството.

Някои може би ще възразят, че разглеждаме най-вече европейското развитие.

Не. Ние проследяваме общото развитие. Просто фактическото развитие на системата <религия-окултизъм> към <религия-философия-окултизъм> и после в <религия-наука-окултизъм> е свързано най-вече със Средиземноморския басейн и околните територии. Тук по общо мнение е и люлката на съвременната цивилизация.

Сега нека обърнем повече внимание на науката. Избуяла върху благодатната почва и обусловена от взаимодействието в системата <философия-окултизъм> науката се формирала и разклонила в различни посоки.

Ако внимателно се вгледаме в развитието на науката обаче ще открием, че общата класификация на античната философия е валидна и днес. Някогашната физика занимаваща се с природата на нещата виждаме в лицето на природните науки, някогашната етика тук виждаме в лицето на хуманитарните (обществените) науки, а някогашната диалектика - в лицето на общите и граничните науки.

Днес науката обединява над 2000 науки. Какво небивало разнообразие... Докога ще продължи роенето?

От известно време насам всъщност роенето е стремеж към обобщаване и обединяване. Мнозинството от новите науки са или общи засягащи цялата наука или гранични целящи да обединят няколко науки.

В един момент несъмнено ще станем свидетели на

обединяването на науките. Може би не е далече времето, когато ще има единна (обобщена) наука. Отделно във всяка наука виждаме и стремеж към създаване на обобщаващи теории.

Всъщност какво са теориите?

По-горе споменахме, че теоретичното прелива от ниво ПОЗНАНИЕ в ниво ВЯРА в лицето на непотвърдените теории, а емпиричното прелива от ниво ПОЗНАНИЕ в ниво СИМВОЛИ в лицето на необяснените факти. Именно това е основната роля на науката да разширява ПОЗНАНИЕТО към нивата ВЯРА и СИМВОЛИ. Благодарение на все по-бързото откриване на нови факти и правдивото (реалистичното) им обединяване в нови теории ПОЗНАНИЕТО се разширява за сметка на нивата ВЯРА и СИМВОЛИ.

Най-общо основните процеси в науката са два. Сътворяването на нови теории и откриването на нови факти. Тези два процеса са взаимозависими. Сътворяването на новите теории се базира на известните и предполагаемите факти, а откриването на нови факти се базира на известните и новите теории.

Движението е и в двете посоки, от частното към обобщеното, и от обобщеното към частното.

Чест прави на науката, старанието да държи отворен пътя към истината (съответствието с реалността). Това се благоприятства от самото естество на представите в ниво ПОЗНАНИЕ и закономерностите свързани с развитието им.

Ако принесем това към нашия модел за информационния обмен ще видим съответствие. Предвид на това, че информационните процеси (ОПОЗНАВАНЕ и ОСЪЗНАВАНЕ) формират, преобразуват и трансформират всички представи, теоретичното и емпиричното са прояви съответно на ОСЪЗНАВАНЕТО и ОПОЗНАВАНЕТО като комплекси от мисловни процеси. Те пък от своя страна по отношение на развитието на науката са проява на ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО на разума. В ниво ПОЗНАНИЕ опознаването и осъзнаването са в относителен баланс, което се отразява и на процесите свързани с емпиричното и теоретичното. За да има нормално научно развитие теоретичното и емпиричното трябва да са в

баланс както помежду си така и с реалността.

Емпиричното като израз на ОПОЗНАВАНЕТО и теоретичното като израз на ОСЪЗНАВАНЕТО са закономерно взаимнообвързани.

Както в ниво ПОЗНАНИЕ и в НАУКАТА за развитието е определяща конкуренцията. Различните теории в науката се конкурират в името на истината (съответствието с реалността). Всъщност самите теории са просто обобщени представи за реалността.

Друго разглеждане на днешните науки може да се направи на основата на дуализма <материално-нематериално>. Съвременните науки, започвайки от физиката и стигайки чак до психологията в по-малка или по-голяма степен са силно материалистични. Нематериалното се разглежда само в контекста на материалното като негова проява.

В хуманитарните науки се наблюдава склонност към диалектично разглеждане. Философията като майка на науките не е преставала в развитието си да търси истината по отношение на <материално-нематериално>. Много учени дори изтъкват, че в тази посока има естествен потенциал за развитие на днешната философия.

Дали ще победи окончателно материализма или диалектиката ще покаже времето...

Иде ред да обърнем повишено внимание и на окултизма. Общоприето е, че окултизма е съвкупност от тайни знания. Тези знания от най-дълбока древност били достояние само на посветените. Вече изяснихме, че наличието на окултни знания е закономерно в светлината на човешкото развитие.

В контекста на развитието на религията винаги е имало знания, които по ред причини не ставали общо (обществено) достояние. Така още в най-дълбока древност някои знания били целенасочено засекретявани. Те се предавали в кастата на посветените. Последните били малък брой хора обикновено с широко разбиране за света. В тази среда това знание търпяло развитие. По наше мнение обикновено в средите на посветените се формирали представите за новите върховни божества. Тук те се изчиствали и едва тогава били пренасяни към религията.

Характерно за окултизма е, че е силно обвързан с политеистичните религии в общата система <религия-окултизъм>. Взаимодействието в тази система създава условия за развитието на философията. От една страна философията осъзнавала единството на природата, а от друга черпила с пълни шепи от знанията натрупани в хилядолетията. Така се формирала новата система <религия-философия-окултизъм>. В следствие взаимодействието в системата стои в основата на развитието на клоновете на философията в различни науки.

С развитието си науката все по-малко имала нужда от окултните знания и единния бог... Така се оформили празнини в системата <религия - наука - окултизъм>.

Досегашното развитие на науката е такова, че тя все по-малко си взаимодейства с другите две подсистеми. Науката все повече се консервира като последна инстанция по всички въпроси... В миналото такава е била религията. Това несъмнено ограничава научното развитие.

Природата не търпи празнини. Вече сме свидетели на тъй-наречените нови-науки. Самото им название ги определя като науки, но за разлика от ортодоксалната наука техен приоритет са граничните области на научното познание. Едни възприемат този процес като преобразуване на окултизма, други като израз на нови вярвания...

Нашето становище е, че въпросните нови науки са всъщност липсващото звено в системата <религия - наука - окултизъм>, което идва да възстанови взаимодействието и.

Така се е формирала нова система на световното знание <религия-нова наука-наука-нова наука-окултизъм>. Тази система си взаимодейства и е в относителен баланс.

Предвид общите закономерности в развитието на разума с течение на времето една част от новата наука ще се озове в полето на науката, защото ниво ПОЗНАНИЕ постоянно се разширява.

Ако трябва да отнесем новите науки към нашата класификация на представите, то те заемат граничните области между ВЯРА и ПОЗНАНИЕ и ПОЗНАНИЕ и СИМВОЛИ.

Ето как още веднъж окултизмът изиграва важна роля в човешкото развитие.

В това изследване установихме закономерността, че новите звена в системата на човешкото знание се пораждат или от взаимодействието в досегашната система или от липсата на взаимодействие.

И в двата случая новото звено е пряко свързано с взаимодействието в системата на човешкото знание.

Някои ще поставят въпросът - Къде остана социума?

Иерархията в социалното развитие на обществото е важна за съществуването и осъществяването на хората, но не е определяща за еволюцията на човешките представи. Поради това социума ще бъде предмет на разглеждане в отделна публикация.

Признаваме, че в дълг останахме към изкуството. Макар и да говорихме немалко за изразните средства и представите, стоящи зад тях сигурно малцина са разбрали, че сме говорили същевременно и за изкуството.

Изкуството е универсален израз на човешките представи. Като такъв то не се ограничава в никое от нивата ВЯРА, ПОЗНАНИЕ и СИМВОЛИ. В произведенията на изкуството (материални и нематериални) ще видим и вяра и познание и символизъм. Изкуството често е било израз на онова, което не може (или не бива) да се изрази по друг начин. Разбирането на изкуството пък винаги е било индивидуален процес. В произведенията на изкуството всеки успява посвоему да намери необходимото нему.

Ето защо изкуството е универсален израз на душевността на съответната епоха.

Накрая нека обобщим.

Еволюцията на човешките представи е плод на общественото развитие, т.е. на развитието на индивида в обществената (културната) среда.

Общественото развитие е много сходно с това на всеки отделен индивид.

Малкият човек се изправя и прохода. Започва да комуникира с жестове. По-късно усъвършенства гласа си и заменя жестовете с езика. Първоначално той е обзет от своето

съществуване. После постепенно навлиза в своето осъществяване.

Малкият човек прекарва известно време в света на приказките... Тук боговете, демоните и героите са съвсем естествени (нормални) за етапа на неговото развитие.

Малкият човек се научава да чете и пише. Постепенно се потапя в световното знание. Оpozнава се. Осъзнава се. Самоопределя се. Осъществява се като разум и сам оставя следи в световното знание за идните поколения.

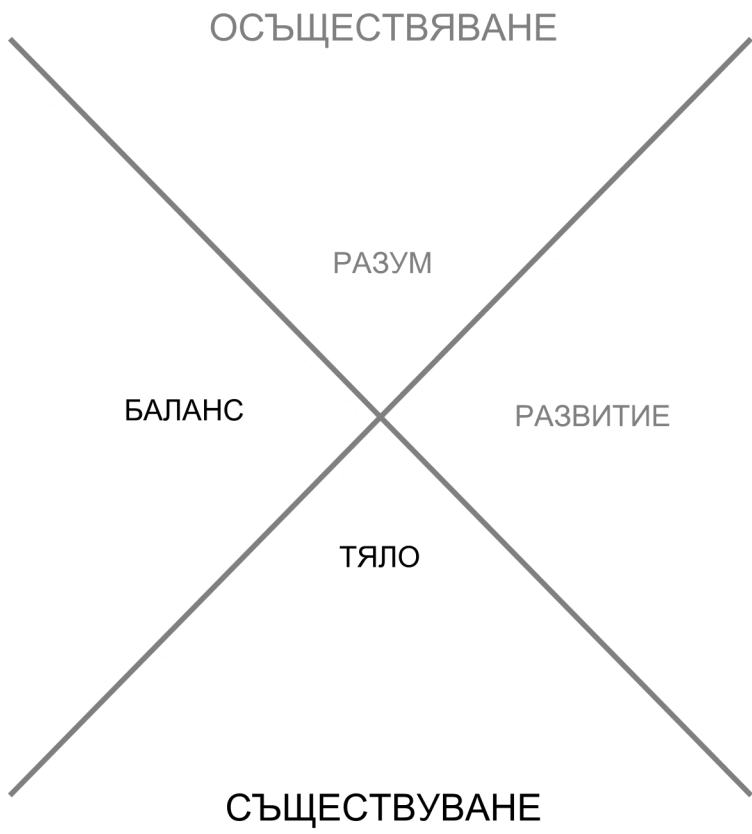
Всъщност това се е случило и се случва с човешкото общество и човешкия разум като цяло.

Развитието му е от СЪЩЕСТВУВАНЕ към ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ.

Еволюцията на представите в нивата ВЯРА, ПОЗНАНИЕ и СИМВОЛИ е от човека към космоса и от частното към обобщеното. Разумът опознава и осъзнава неопознатото-неосъзнато и се осъществява в него.

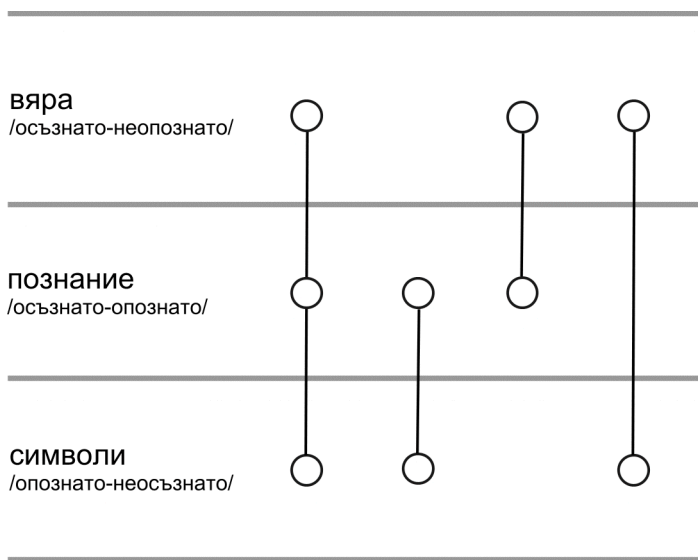
Може би не е далеч времето, когато религията и окултизма ще бъдат история, а последната ще бъде частица от науката за вселената.

Това е само една представа за еволюцията на представите! Не вярвайте в нищо което би могло да ограничава развитието Ви!

ОТ СЪЩЕСТВУВАНЕ КЪМ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ

фиг. 12

Паралелни представи

фиг. 13

обобщени представи

вяра
/осъзнато-неопознато/

ограничаващи
връзки

познание
/осъзнато-опознато/

обособяващи
връзки

СИМВОЛИ
/опознато-неосъзнато/

ВСЕВЪЗМОЖНИ
връзки

общи представи

Йерархия и Развитие

фиг. 14

МИСЛОВНИ МАТРИЦИ

В предишната глава накратко разгледахме в светлината на информационния обмен еволюцията на представите в системата разум-реалност. Изяснихме етапите в развитието на системата на човешкото знание и разкрихме силната зависимост на последната от най-висшите човешки представи - тези от ниво ВЯРА (ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО). Накрая завършихме със заключението, че разумът опознава и осъзнава заобикалящия го свят и така се осъществява в него.

Очертаха се две измерения, в които разумът се развива - от съществуване към осъществяване и от себе си към космоса (микро и макро).

Както разгледахме още в първата глава, човек получава информация за околната среда чрез рецепторите си. (фиг. 2) Знаем, че последните са групирани в сензорни органи (сетива). От друга страна човек влияе на средата чрез изпълнителни (моторни) органи.

Нека обърнем внимание на входно-изходния комплекс на индивида и участието му в системата разум-реалност.

Общоприето е, че човек има пет сетива - очи, уши, нос, кожа и език. Също се смята, че изпълнителните му органи са устата, главата, ръцете, краката и елементи от торса. Веднага прави впечатление съвместяването на входно-изходни функции при устата и вместицата я глава. Последната е истински природен феномен, съчетаващ на едно място петте упоменати сетива, изпълнителни органи и главния мозък, който е център на човека, като информационна система.

Човекът още в древността е осъзнал сетивата си като такива. Дали обаче това са всички канали по които мозъкът получава информация. Ако разгледаме нервната мрежа (система) ще видим че тя достига до всички органи. Следователно човек получава информация и от други канали освен сетивата. Подробно разглеждане на нервната система несъмнено ще ни доведе и до други информационни канали, като например половите органи. При това положение е неоправдано разглеждането само на изброените сетива като

информационни канали.

Затова всички канали, по които мозъкът получава информация, която е в състояние да участва във формирането на представи, ще наричаме информационни канали или сетивен апарат.

Подобно е положението и при изпълнителните органи.

Затова всички канали, по които мозъкът предава информация, породена от представите, ще наричаме изпълнителни канали или моторен апарат.

Всеки от информационните канали притежава рецептори обединени в специфична невронна мрежа. Във всеки канал се формират специфични информационни потоци, отразяващи част(и) от реалността.

Тези информационни потоци ще наричаме за краткост сензограми.

Някои от информационните канали са сдвоени (очи, уши) или имат подканални, но тук няма подробно да разглеждаме това.

Важно за настоящото изследване е да се осъзнае, че информацията към мозъка постъпва по информационни канали, в които се формират специфични информационни потоци, отразяващи реалността - сензограми.

Всяка сензограма е ограничена от реалните възможности на информационния канал.

По своята същност всяко сетиво може да достави ограничена информация за реалността. Ако означим цялата възможна информация за реалността като Реален Информационен Спектър (РИС), то се оказва, че информационните канали обхващат много тесни зони от спектъра, при това последните, са на твърде голямо отстояние в него. Тази ограниченост на информационните канали води до осъзнаването на постъпилата информация (сензограмите) като качествено различна.

Тук няма да се спираме подробно на сетивните възможности на информационните канали, но ясно за всички е, че очите ни виждат само видимата светлина, ушите ни чуват само звуковата част от вибрациите, носът ни подушва само една малка част от миризмите, езикът ни вкухва само малка

част от различните вкусове и пр.

За настоящата разработка е важно да се разбере, че ограничеността на информационните канали по отношение на РИС води до ограничени сензограми, частично отразяваща реалността. Последните постъпили по различни информационни канали още на най-нисшо ниво се осъзнават като качествено различни и формират вторичната представа за качество.

Поради този ефект е наложително да въведем термина качествена обособеност. Такава е всяка реална обособеност (ограниченост), която е в състояние да формира качествено различни сензограми в информационните канали при затваряне на обратната връзка в системата разум-реалност. (фиг. 15)

Повторението на сходни качествени обособености във време-пространството води до формирането на сходни сензограми, които още на най-нисшо ниво формират вторичната представа за количество.

Характерно за качествено-количествените съотнасяния между представите е, че онова което не може да се възприеме като количествена разлика, се възприема като качествена. Самото формиране на представите е сложен комплекс от паралелни мисловни процеси, при който се постига отделянето на обособеностите от фона в сензограмите. Така на базата на общото с вече наличните представи се формират нови първични представи. Точно поради това нивото на представите - ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО нарекохме СИМВОЛИ. Тук представите са свързани с останалите, на чиято база са формирани и поради това са общи и неясни.

Съотнасянето на качествено различните първични представи, формирани от сензограми постъпили по различни канали, към една и съща обособеност (обект) от реалността води до формиране на мисловни матрици.

Мисловни матрици се формират и от първичните представи, формирани от постъпили сензограми по един и същ канал, както и във всевъзможните комбинации при понататъшното опознаване-осъзнаване.

По своята същност всяка мисловна матрица представлява

вторична представа, обобщаваща по-нисши представи. Нужно е да се има предвид, че едни и същи по-нисши представи могат да участват в различни по-висши мисловни матрици, както и че процесът е динамичен и в крайна сметка може да се окаже, че някои нисши представи формирали определена мисловна матрица в определен момент може да се окажат извън нея. Това се наблюдава поради многопосочността на паралелните съотнасяния и трансформации както по хоризонтала така и по-вертикала в , и между нивата. Процесът на формирането на мисловни матрици е йерархичен и пряко отразява степента на опознаване-осъзнаване на реалността. Всяка по-висша матрица е повече осъзната, докато всяка по-нисша матрица е повече опозната. Основният процес при осъзнаването е обобщаване на общото между различните представи. На тази база протича разграничаването на различното и всички останали мисловни процеси.

На нисшо - сетивно ниво мисловните процеси са ограничени от наличните представи в нивото (ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО - СИМВОЛИ). Тук е налице почти пълна паралелност на мисловните процеси.

Формирането на нисши (сетивни) мисловни матрици заема преобладаващото време през първите месеци след раждането. То се проявява в ударно осъзнаване при БОД фазата на съня (Виж "СЪН И РАЗУМ"). Съвсем естествено претоварен от постъпилите сензограми мозъка на бебето преминава към фаза на тяхното ударно осъзнаване.

Така с течение на времето се формира ядро от първични представи на всеки индивид. Паралелно с това протичат и процесите на формиране на по-висши вторични представи.

Процесите, при които формирането на нови мисловни матрици е предизвикано от по-нисши представи, ще наричаме Сетивно Формиране на Представи (СФП). (фиг. 16)

Съвсем естествени в този ранен период на развитие са гъвките, тракащите, пискащите, ярките, лъскавите и пр. играчки. Те формират сензограми в различните канали и способстват за бързото формиране на ядрото от първични представи на индивида и по-висши сетивни мисловни матрици. На този етап обратната връзка разум-реалност е

предимно пряка (обект - сетивен канал - разум - моторен канал - обект).

Съвсем естествено идва момент, в който тези прости играчки стават недостатъчни на бебето. Увеличаването (броят) на играчките не го успокоява и се преминава към тяхното усложняване. Това съответства на развитието на разума на индивида.

Малкият човек става все по-подвижен (прохожда) и проявява все по-силен интерес към непознатото. Той е завладян от все по-сложните играчки и игри. В същото време той комуникира все по-ефективно с близките. Постепенно жестовете и звуците биват заменени с първите думи (проговаря). Малкият индивид започва усилено да изучава езика на големите и да комуникира все по-ефективно с тях. Учейки езика в мозъка му, постъпват все повече мисловни матрици далеч по-висши (абстрактни) от тези, които са сетивно формирани до момента в нивата му (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА). Абстрактните матрици предизвикват ускорен процес на осъзнаване (обобщаване) на наличните мисловни матрици и първични представи.

Процесите, при които се осъзнават налични нисши представи чрез по-висша мисловна матрица формирана вследствие на изразни средства, ще наричаме Абстрактно Формиране на Представи (АФП). (фиг. 17)

При умножаването и развитието на представите процесите на опознаване и осъзнаване се стремят да се балансират взаимно което се изразява в затваряне на обратната връзка в системата разум-реалност както при СФП така и при АФП. Комплексите от СФП или АФП плюс балансиращи обратни връзки представляват съответно сетивно-абстрактни или абстрактно-сетивни цикли. Последните също са взаимнозависими и балансиращи (допълващи) се.

Нормално е Абстрактно формираната представа, при затваряне на обратни връзки да предизвиква нови сетивно-формирани представи. Процесът на развитие може да продължи чрез сетивно формиране или чрез абстрактно формиране на представи.

Важно е да се разбере, че за да са балансирани мисловните

матрици (представите) е нужно да се балансират процесите на опознаване и осъзнаване т.е. обратната връзка в системата разум-реалност да бъде затваряна с формирането на нови мисловни матрици.

Така благодарение на сетивно-абстрактните и абстрактно-сетивните цикли малкият индивид ускорено опознава и осъзнава знанията натрупани от предците.

Езикът по своята същност е динамична (развиваща се) система от универсални изразни средства, способни да отразят мисловни матрици от всички нива (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА). Усвоявайки езика, малкият индивид не само усвоява инструмент за комуникация, а вследствие на абстрактно-сетивни и сетивно-абстрактни мисловни цикли опознава и осъзнава натрупаните през хилядолетията знания за реалността въплътени в езика. Затова, когато малкият индивид пита, трябва не само да му се казва, но и да му се показва!

В процеса на развитие играчките и игрите стават все по-сложни и идва момент, когато разумът на малкият индивид е вече готов за възприемане на твърде абстрактни мисловни матрици. Тогава той постъпва в училище.

Тук все по-силно индивидът бива засипван от все по-абстрактни мисловни матрици. Голяма част от тях се оказва, че не съответстват на наличните нисши мисловни матрици. За съжаление в училище възможностите за балансиране на абстрактно-сетивните цикли са ограничени и неизбежно множество абстрактно формирани мисловни матрици остават без адекватен сетивен базис от нисши представи. Това е фатален момент за по-нататъшното развитие на разума.

За балансиране на мисловните процеси при абстрактно-сетивния цикъл е нужна обратна връзка с реалността, чрез която се сверява верността на абстрактно формираната мисловна матрица. Ако базисът от нисши матрици и първични представи е адекватен за осъзнаването на абстрактната матрица следва обобщаване на съответстващите нисши мисловни матрици. Ако сетивният базис не съответства на нивото на абстрактната матрица той трябва да се попълни чрез сетивно-абстрактни цикли. Така се постига равновесие

на процесите на опознаване и осъзнаване в системата разум-реалност и се проверява степента на съответствие с реалността на формираните представи. Обратната връзка в системата разум-реалност става все по-непряка колкото по-абстрактна е породилата я представа - мисловна матрица (обект(и) - поср.обект(и) - сетивен(и) канал(и) - разум - моторен(и) канал(и) - поср.обект(и) - обект(и)). (фиг. 18)

Ако абстрактно формираната представа не съответства на сетивния базис, ще се формират празнини между нисшите мисловни матрици, които по същество представляват отворени обратни връзки в системата разум-реалност. Колкото една представа е по-абстрактна толкова повече отворени обратни връзки (празнини) тя ще причини. Тези празнини следва да се запълнят и отворените обратни връзки да се затворят чрез сетивно-абстрактни цикли, но за съжаление при обучението често това е невъзможно. Така при усвояването на абстрактните мисловни матрици се наблюдават процеси на мисловно екстраполиране. Налице е формиране на виртуални мисловни матрици запълващи празнините, породени от непроверените абстрактно формираните матрици.

Подобен процес се наблюдава, когато при обобщаване на по-нисши мисловни матрици се образува сетивно формирана по-висша мисловна матрица. Последната също може да породни празнини между по-нисшите матрици. Тези празнини нарушават баланса на мисловните процеси и по същество също са отворени обратни връзки. Те също биват мисловно затваряни чрез интерполиране между съответстващите мисловни матрици и първични представи. Това също води до формиране на виртуални мисловни матрици, но породилата ги по-висша матрица е сетивно формирана, т.е. новоформираните представи са породени от наличието на по-нисши.

При обратния процес на мисловно екстраполиране процесът на формиране на нови представи е породен от осъзнаването на по-висша представа несъответстваща на сетивния базис. При този обратен процес съотнасянията с наличните представи са по-скокообразни. Последните са толкова по-резки колкото е по-несъответстващ сетивния базис.

Надяваме се да стана ясно, че матриците породени при мисловното екстраполиране са по същество мисловни скокове в сравнение с тези, породени при мисловното интерполиране, които представляват мисловно изглаждане между съответстващи мисловни матрици.

При всички случаи на мисловно интерполиране и екстраполиране виртуално се запълват с мисловни матрици останали незатворени обратни връзки. Важно е да се осъзнае, че при тези процеси е нарушен баланса между опознато-осъзнато, при което всички виртуални представи се явяват в ниво ВЯРА (ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО). Налице е запълване на празнини (породени от отворени обратни връзки) между нисшите представи чрез формирането на по-висши представи в ниво ВЯРА.

При този процес е нормално да се получат несъответствия на така формираните представи с реалността. Ако формираните виртуални матрици не бъдат проверени чрез затворени обратни връзки, съществува риск за откъсване от реалността.

Всяко по-нататъшно мисловно екстраполиране може все по-силно да изкриви останалите представи. Това е така, защото процесите на опознаване и осъзнаване са взаимнозависими и могат да доведат до промени на всички представи от всички нива (СИМВОЛИ, ПОЗНАНИЕ и ВЯРА).

При това трябва да се държи сметка за установената в предишните глави закономерност за ограничаване паралелността на мисловните процеси в йерархията на нивата. Поради това мисловната екстраполация се явява особено опасна, тъй като изгражда независима от реалността виртуална система от мисловни матрици в ниво ВЯРА. Наблюдава се не само откъсване от реалността, а и все по-силно ограничаване на мисловните процеси по отношение на тези представи (виртуалните мисловни матрици).

При естествено развитие на разума, което се наблюдава в ранната възраст индивидът формира първичните си представи, а по-висшите мисловни матрици са предимно сетивно формирани. Постепенно околните индивиди все повече обучават малкия разум, при което се наблюдава

ускорен процес на развитие с относително балансирани абстрактно-сетивни и сетивно-абстрактни цикли, при които имаме преобладаващи затворени обратни връзки в системата разум-реалност. (фиг. 18) Неизбежно обаче при развитието на индивида в обществото се стига до момент, когато абстрактно-сетивните цикли са небалансирани и оставят отворени обратни връзки в системата разум-реалност. Последните пораждаат множество празнини между нисшите мисловни матрици, които би следвало да се запълнят със сетивно формирани матрици чрез затворени обратни връзки. Ако това не се осъществи, всички по-нататъшни мисловни процеси и матрици в една или друга степен могат да се окажат изкривени спрямо устойчивото развитие (с балансирани сетивно-абстрактни и абстрактно сетивни цикли).

Ако последващите абстрактно формирани мисловни матрици са реалистични, макар и да водят до мисловно екстраполиране и формиране на виртуални матрици, затварящи виртуално обратните връзки, развитието на разума като цяло е прогресивно, защото при последващо навлизане в реалността (чрез практиката) сравнително бързо виртуално затворените обратни връзки реално се затварят чрез сетивно-абстрактни цикли, а виртуалните мисловни матрици (ВЯРА) се трансформират в сетивно потвърдени - ПОЗНАНИЕ.

Ако обаче следващите абстрактно формирани мисловни матрици са нереалистични, последващото мисловно екстраполиране и формираните виртуални матрици ще доведат до последващо ограничение в развитието на разума. Степента на ограниченост се определя от степента на съответствието им с реалността.

За да е налице прогресивно развитие на разума, е нужно на първо място абстрактно формираните матрици да са реалистични и второ, възможно по-скоро реално да се затворят виртуално затворените обратни връзки в системата разум-реалност.

Виртуалните матрици могат значително да ускорят процесите на осъзнаване, но задължително следва те да бъдат реално сверени посредством затворени обратни връзки (опознаване). Само така процесите на опознаване-осъзнаване

се балансират и се разширява ниво ПОЗНАНИЕ.

В противен случай се наблюдава последващо изкривяване на мисловните процеси и представите и откъсване от реалността. Последващото развитие на разума е ограничено и се увеличава броят на виртуалните матрици в ниво ВЯРА и броят на неосъзнатите представи в ниво СИМВОЛИ.

За съжаление този процес може да продължи неопределено дълго време. Така или иначе обаче индивидът е в реалността и процесите на опознаване и осъзнаване продължават. Обикновено идва момент, в който паралелните процеси на нисшо (сетивно) ниво инициират сетивно формиране на мисловна матрица на базата на множество понисши матрици. Това е мигът на прозрението, когато разумът осъзнава ограничаващите го представи (Виж “ЕВОЛЮЦИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕ”).

При развитието си в обществото индивидът преминава през сетивна фаза, при която преобладават сетивно формираните представи, по-късно постепенно навлиза в сетивно-абстрактна фаза, при която има относителен баланс между сетивно-формираните и абстрактно формираните представи (сетивно-абстрактните и абстрактно-сетивните цикли) и неизбежно навлиза в абстрактно-сетивна фаза, при която все повече преобладават абстрактно формираните представи.

При това развитие обратната връзка в системата разум-реалност става все по-непряка и в един момент остава отворена (фиг. 18) , което поражда виртуалното и затваряне посредством формиране на виртуални матрици. Ако виртуалните матрици са реалистични, те водят до прогресивно развитието на разума. Ако обаче са нереалистични, го ограничават до реалното им ниво в йерархията на реалността.

При по-нататъшното развитие на индивида посочените фази могат да се редуват и комбинират. Има обаче хора, които навлизат в абстрактна фаза, при която виртуалните матрици ги завладяват и ги откъсват от реалността. Рискът за ограничаване на развитието на разума в тези случаи е твърде голям...

В светлината на изложеното до тук човешкото развитие може да се разгледа като развиване на представите за

реалността, при което се усъвършенства обратната връзка в системата разум-реалност, както по отношение на информационните канали (сетивния апарат), така и по отношение на изпълнителните канали (моторния апарат). Човекът освен, че усвоява и развива входно-изходния си комплекс, с развитието на разума си проектира и изработва все по-сложни и непреки апарати за затваряне на обратната връзка в системата разум-реалност. Те са продължение на сетивния и на моторния апарат и затова ще ги наричаме про-сетивни и про-моторни апарати.

Благодарение на развитието на разума си човекът постоянно умножава и усъвършенства про-сетивните и про-моторните апарати и така опознава и осъзнава реалността и се осъществява в нея.

Налице е преодоляване на реалната ограниченост на сетивния и моторния апарат чрез ускорено развитие на разума, а то е възможно благодарение на обществото, в което се развива индивида. Човекът усвоява готовите мисловни матрици, наследени от предците и бързо изминава хилядолетния път на човешкото развитие. В този процес обаче е неизбежно както възприемането така и предаването на абстрактни представи, оставящи отворени обратни връзки, които водят до формиране на виртуални мисловни матрици в ниво ВЯРА.

Завършвайки можем да направим извода, че разумът се освобождаване от собствената си ограниченост чрез абстрахиране от нея. Процесът е в две измерения. Първото е по отношение на ограничеността на сетивния и моторния апарат, а второто е по отношение на собствената ограниченост (на разума).

Разумът, развил се в условията на обществото, е поставен пред предизвикателството да продължи прогресивно развитието.

Последното във всички случаи означава **ОСВОБОЖДАВАНЕ** от **ОГРАНИЧЕНОСТТА!**

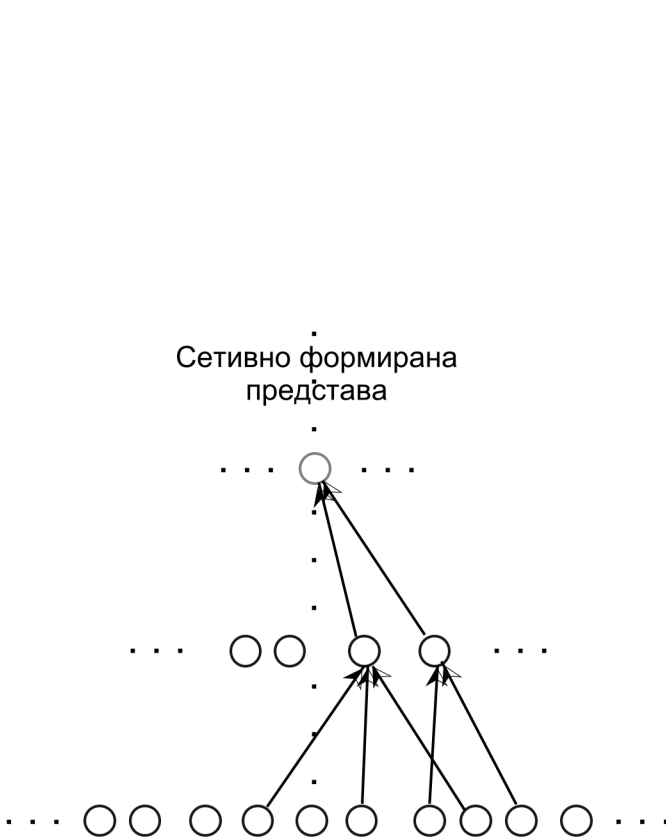
РЕАЛНОСТ

РАЗУМ

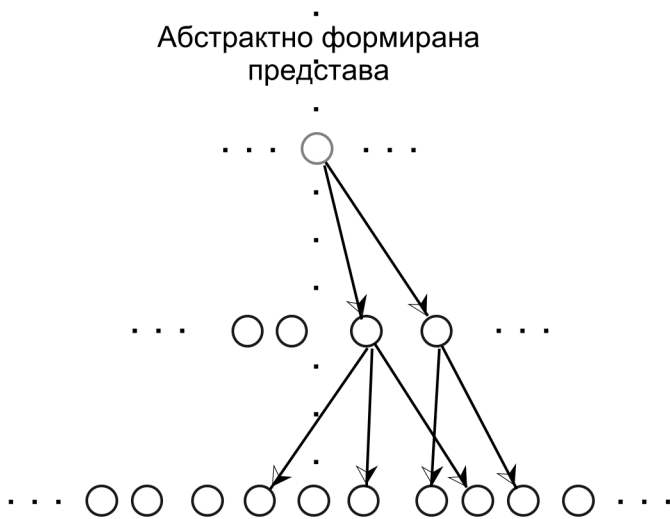
Системата РАЗУМ - РЕАЛНОСТ

фиг. 15

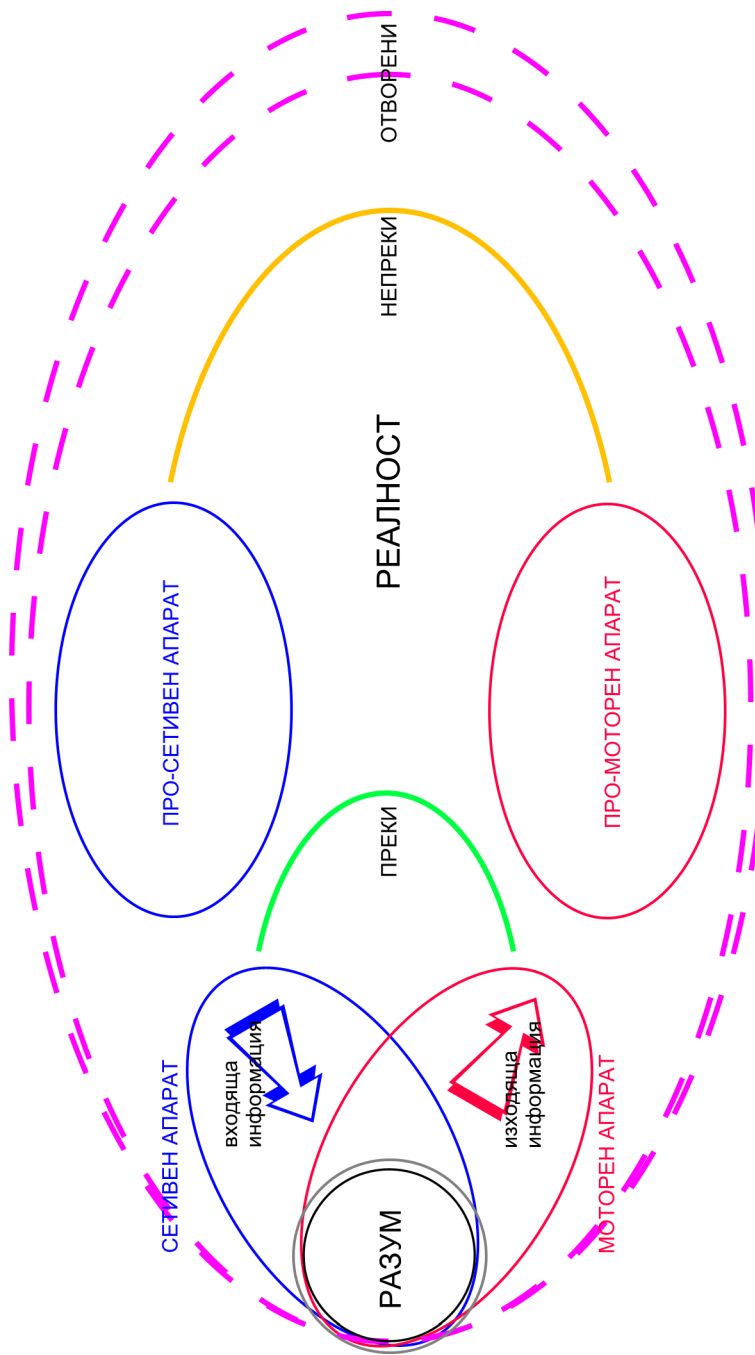
Сетивно формирани на представи

фиг. 16

Абстрактно формиране на представи

фиг. 17

Обратни връзки в системата РАЗУМ - РЕАЛНОСТ
 фиг. 18

ДОГМАТИЧНИТЕ МАТРИЦИ

В предишната глава изяснихме, че с развитието на разума си човекът постоянно усъвършенства про-сетивните и про-моторните апарати и така все повече опознава и осъзнава реалността и се осъществява в нея. Наблюдава се преодоляване на реалната ограниченост на сетивния и моторния апарат чрез развитието на разума и последващото усъвършенстване на просетивния и промоторния апарат, водещо до все по-непряка обратна връзка в системата разум-реалност.

Това развитие е възможно благодарение на обществото, в което се развива индивидът. Човекът възприема готовите мисловни матрици, наследени от предците и ускорено изминава хилядолетния път на човешкото развитие. В този процес е неизбежно както възприемането, така и предаването на абстрактни представи, оставящи отворени обратни връзки в системата разум-реалност. Последните водят до формиране на виртуални мисловни матрици в ниво ВЯРА. Виртуалните матрици могат както да инициират развитието, така и да го ограничат.

Човекът се освобождава от собствената ограниченост чрез абстрахиране от нея. Това се проследява в две насоки. Първата е по отношение на ограничеността на сетивния и моторния апарат (спрямо реалността), а втората е по отношение на собствената ограниченост (на разума).

Нашата задача тук е да разкрием как едни и същи мисловни матрици на един етап водят до прогресивно развитие на разума, а на друг - ограничават прогресивното му развитие. (Виж "ЕВОЛЮЦИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕ".)

Защо се наблюдава това? Какво го предопределя?

В началото малкият човек формира сетивния си базис от първични представи и по-висши мисловни матрици. Ние приехме, че себеопознаването и себеосъзнаването са първични и формират първите представи на индивида. Така се отключва развитието на разума и се формират нивата ОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО (СИМВОЛИ), ОПОЗНАТО-

ОСЪЗНАТО (ПОЗНАНИЕ) и ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО (ВЯРА). В основата на този процес стои пряката обратна връзка. Същевременно в мозъка на индивида нахлуват все повече сензограми, отразяващи околния свят (околната среда). Малкият човек постепенно разпознава себе си в тях и другите обекти на фона от НЕОПОЗНАТО-НЕОСЪЗНАТО. Сензограмите от различните канали се съотнасят към наличните представи на базата на общото между тях и така се формират нови представи и/или се доразвиват старите. Колкото повече стават представите, толкова повече обекти различава индивида. Същевременно той все повече опознава и осъзнава себе си.

Ограничеността на информационните канали по отношение на РИС води до ограничени сензограми, частично отразяваща реалността. Последните постъпили по различни информационни канали още на най-нисшо ниво се осъзнават, като качествено различни и формират вторичната представа за качество (качествена разлика).

Повторението на сходни качествени обособености във време-пространството води до формирането на сходни сензограми, които още на най-нисшо ниво формират вторичната представа за количество (количествена разлика).

Представите за количество по-нататък определят възможността за броене на обекти (качествени обособености) и измерването им посредством други обекти, а представите за качество позволяват обобщаване на качествено различна информация към един обект (качествена обособеност) от реалността и обобщаване на различни обекти на базата на качествено сходство. На тази база протича обобщаване на общото и формиране на все по-висши (абстрактни) мисловни матрици, при което преобладават процесите на осъзнаване.

Характерно за качествено-количествените съотнасяния между представите е, че онова което не може да се възприеме, като качествена разлика, се възприема, като количествена и обратното. Например, ако в една сензограма сме в състояние да определим десет обекта, от които два разпознаваме, а осем - не, явно е, че двата обекта за нас представляват ясни качествени обособености, а останалите са качествено

неразличими и се възприемат само общо, като някакви други обекти. В същото време ако във въпросната сензограма има още множество обекти, които не можем изобщо да определим, като обекти последните ще бъдат отнесени към фона. Така едни качествени обособености се различават качествено и количествено, други са качествено неразличими, но се определят количествено, а трети са изобщо неразличими и се отнасят към фона. В зависимост от наличните представи ние възприемаме различно количество качествени обособености.

С развитието на представите става възможно все по-доброто разпознаване на количествените и качествените разлики между обособеностите в една или различни сензограми, при все по-силно намаляване на полезната информация спрямо фона.

Макар и твърде сложни мисловните процеси могат реалистично да се систематизират на базата на информационния обмен. Този подход е видно, че води до резултати с висока екологична валидност.

Формираните чрез пряка обратна връзка първични представи образуват ядро от първични представи на индивида. Тези представи стоят в основата на последващото му развитие при все по-непряка, а в последствие и отворена обратна връзка в системата разум-реалност. Ядрото всъщност представлява опорна мрежа от мисловни матрици. Тази мрежа осигурява устойчивост на системата от мисловни матрици и стои в основата на по-нататъшното развитие на разума.

Когато си лапнете химикалката, това ви се струва несъзнателно, но е съвсем закономерно за протичащите мисловни процеси. Всъщност вие се опитвате да затворите някаква обратна връзка. Лапането на химикалката при възрастните е аналогично на лапането на пръста при малките индивиди. Това действие е акт на осъществяване, който отразява мисловните процеси при опита за затваряне на обратна връзка в системата разум-реалност.

Благодарение на затворените обратни връзки, ниво ПОЗНАНИЕ (ОПОЗНАТО-ОСЪЗНАТО) се разширява и представите на индивида съответстват все по-пълно на

реалността в степен, определена от достигнатото ниво на развитие.

Знаем, че ще бъдем опонирани и дори отричани заради информационния подход по отношение на разума от много хора. Искат или не обаче те също могат да бъдат разглеждани, като информационни системи и на базата на информационния подход могат да бъдат анализирани и прогнозирани мисловните им процеси!

Сега нека фокусираме погледа си към системата разум-реалност. За да постигнем по-добро съответствие с реалността е нужно да въведем и Реален изпълнителен спектър (РИЗ). (Фиг. 23)

Реалния информационен спектър (РИС) обобщава информацията, която е възможно да достигне до разума от реалността, а Реалния изпълнителен спектър (РИЗ) обобщава всички разлики в реалността, които е възможно да бъдат предизвикани от разума. Необходимо е да въведем също и термина мотограми по подобие на сензограмите. Мотограмите са информационните потоци към различните органи, формирани посредством представи при процеси на осъществяване. Сензограмите и мотограмите са подпредствани (по-нисши) информационни структури, които осигуряват връзката на разума чрез сетивния и моторния апарат с реалността. (Фиг. 19)

Важно е да се разбере различието на двата спектъра на реалните възможности - информационни и изпълнителни. Разминаването е следствие от качествено несъответствие между информационните и изпълнителните канали на човека.

В спектрите РИС и РИЗ освен сетивния и моторния апарати се включват и всички възможни про-сетивни и про-моторни апарати. Благодарение на последните обратната връзка може да бъде все по-непряка и все по-отдалечена от естествения ареал на човека. (Фиг. 23)

РИС включва всички възможни информационни човешки достижения, а РИЗ включва всички възможни изпълнителни (енергийни) достижения. РИС и РИЗ са енерго-информационния интерфейс в системата разум-реалност. Благодарение на това е възможно опознаването и

осъзнаването на реалната матрица (реалността) от разума и осъществяването му в нея!

Разумът е в състояние да интерполира и екстраполира виртуални мисловни матрици, твърде силно несъответстващи на реалността. Определянето на мисловните матрици, като реалистични или нереалистични зависи от съответствието им с реалната матрица и се установява посредством РИС и РИЗ.

Реалността е единство, човекът - също.

Това налага за по-нататъшното ни разглеждане да се осъзнае, че човекът е производна-съставна на реалността! Системата разум-реалност е развиващо се динамично единство, а не статичен сбор! Ако в теориите работим само със съставни се откъсваме от развитието в реалността. Ако се опитаме да работим само с производни ще изпуснем единството на реалната матрица. (Фиг. 22)

Развивайки разумът си, човекът все повече опознава и осъзнава реалността и се осъществява в нея без да знае реалната си позиция в йерархията на вселената.

Развивайки се прогресивно, човекът не само осъзнава по-реалистично позицията си в реалната матрица, но и напредва в реалната йерархия.

Каква е реалната йерархия? Има ли такава изобщо?

Тук неизбежно навлизаме във философията - майката на науките.

Разбираемо е, че имаме реалност и разумен човек, който я опознава, осъзнава и се осъществява в нея.

Ограничеността на информационните и изпълнителните му канали поражда нуждата от все по-непряка обратна връзка в системата. Развивайки разума си, човек създава все по-усъвършенствани про-сетивни и про-моторни апарати за затваряне на обратната връзка. Така си набавя все повече информация за реалността чрез Реалния информационен спектър посредством Реалния изпълнителен спектър. И в двете насоки (информационна и изпълнителна) той използва различни (обекти и системи) посредници.

За реалистичното опознаване и осъзнаване на реалността е нужно обектите и системите посредници да бъдат опознати-осъзнати от разума. В реалността пълното опознаване-

осъзнаване е невъзможно и човекът използва сетивния, моторния, про-сетивния и про-моторния апарати, без да ги е опознал-осъзнал до онази степен, която да позволи обединяването на РИС и РИЗ. Ние не знаем напълно какво става по веригата <разум - РИЗ - обект (и) - РИС - разум>. (Фиг. 23)

На практика получавайки информация за реалността, в мозъка ни става нещо, после правим нещо друго по отношение на реалността, там става нещо съвсем друго, за което после получаваме някаква информация и т.н., без да сме напълно наясно какво всъщност става в различните елементи по веригата. Да се твърди, че изцяло знаем какво става в системата разум-реалност е нереалистично!

За съжаление в науката днес множество от теориите са затворени, т.е. спектрите РИС и РИЗ по същество са обединени. Това води до трудности в осъзнаването и грешки по отношение на качество и количество, съставни и производни и понякога дори по отношение на причините и следствията при последващото развитие на разума.

Според нас почти всички периоди на продължителен застой в развитието на човешкия разум са породени от неосъзнаването на качествени и количествени разлики, водещи до объркване на съставни и производни, от което могат да последват и причинно-следствени несъответствия с реалността!

Причините за това са ограничеността на сетивния и моторния ни апарат, тяхното взаимно несъответствие помежду им и по отношение на РИС и РИЗ, и собствената ограниченост на разума ни.

По същество всяка нова мисловна матрица попада под тези ограничения. Това обуславя нейната догматичност към определен бъдещ момент при последващото прогресивно развитие. Самата догматичност може да се определи, като степен на динамично (развитийно) несъответствие на мисловната матрица с реалността. Догматичността се проявява в процеса на развитие на разума в степента, в която мисловната матрица не съответства на реалната матрица. Последното се установява чрез РИС и РИЗ.

Ако това се осъзнава застоят ще бъде относително кратък, а регресът - избегнат, ако ли не - ще имаме дълго зацикляне в достигнатите реални качествени нива и евентуален регрес. Това рано или късно довежда до гранични факти, необхванати от матрицата. Колкото повече са тези факти, толкова повече фундаментът на матрицата става нестабилен, тъй като последният е по същество сетивен базис. Така развитието води до формиране на нов сетивен базис от нисши матрици, на чиято основа ще стъпи следващата по-обобщена и по-реалистична мисловна матрица.

Дали тя отново ще бъде догматична?

Новата матрица няма да бъде догматична само до степента на съответствие с реалната матрица. Нормално е при понататъшното прогресивно развитие да дойде момент, когато тази мисловна матрица ще възпира прогресивното развитие на разума. Тогава трябва да се внимава с фактите извън матрицата и да се търси в тях основата на бъдещата.

Ето защо новите по-реалистични мисловни матрици са рожба на реформатори, но по-късно същите матрици вече спъват развитието на разума и се защитават от догматици.

Въпросите, свързани с Реалния информационен спектър и Реалния изпълнителен спектър са относими към всички науки и останалите знания.

Въпросите, свързани със собствената ни ограниченост, са пряко относими към настоящата разработка. Преди обаче да преминем към последните, нека дадем примери за качествено различни нива в реалността.

Всеки от нас качествено различава газовете, течностите и твърдите тела, различните представители на флората и фауната и накрая човека, като качествено различно ниво на развитие на разума. (Фиг. 21)

Защо тези качествени нива от реалността се приемат за безспорни?

Защото ние сме в състояние пряко да получаваме информация за съответните качествени обособености чрез сетивата си и сме в състояние пряко да им влияем чрез моторния си апарат.

Качествено се различават и квантовото от атомното ниво,

атомното от молекулното и т.н., но те са по-спорни тъй, като не сме в състояние пряко чрез сетивата си да получаваме информация за качествените обособености в тях и съответно пряко да им влияем чрез моторния си апарат.

В качествените нива е възможно наличието на поднива, също може те да са само част от някакво друго качествено ниво и пр. Налице е качествена относителност, която определя количествена относителност. В зависимост от степента на нашето развитие ние сме в състояние да опознаем и осъзнаем различно количество качествени обособености от реалността. В процеса на прогресивно развитие ние сме в състояние да опознаваме и осъзнаваме все повече качествени обособености от реалността, които обобщаваме в йерархична система.

Надяваме се да стана ясно, че качествено-количествената относителност на нашите представи е предопределена от ограничеността на сетивния и моторния ни апарат и собствената ограниченост на разума ни.

За да изясним по-добре проблематиката относно догматичността на мисловните матрици се налага да дадем примери за грешки при определяне на качествени и количествени разлики и бъркане на съставни и производни.

Всички ние сме наясно, че във въоръжените сили има строга йерархия. Най-отгоре е главнокомандващия, по-долу е генералния щаб, съставен от командващите различните родове въоръжени сили, по-долу е всеки командващ различен род въоръжена сила, по-долу е щабът на командването на съответния род войска и т.н. до войника. Той стои най-ниско в йерархията, като самостоятелна бойна единица в основата на военната система. Това е съвсем-опростената матрицата на въоръжените сили.

Представете си какво несъответствие с реалността ще е налице, ако объркаме йерархията на родовете въоръжени сили. Например, ако объркаме артилерията с пехотата. Това безспорно ще е качествена грешка (качествено несъответствие с реалността).

Сега си представете какво несъответствие с реалността ще се получи, ако объркаме взвода с ротата. Налице ще е

количествена грешка (количествено несъответствие с реалността).

Ами ако сме объркали не само взвода с ротата, но същевременно и артилерията с пехотата? Налице ще са качествени и количествени несъответствия с реалността.

Това са силно опростени примери за грешки относно йерархията на количествените и качествените нива.

Сега си представете какво ще стане, ако вземем един войник и без необходимото развитие на знанията и уменията му го поставим начело на рода войска. Това е пример за грешка на производни и съставни. Командващия на рода войска е производна-съставна на военната система. Механичната замяна на тази производна-съставна с друга много по-нисша е фатална.

Сега си представете, че е изобретено нов вид оръжие, способстващо формирането на нов род войска. Това ще доведе до препоредба в йерархията на родовете войски и промяна на естеството на военната система и на самата война.

Сега си представете, че е изобретена нов вид бойна единица - някакъв киборг, който да замести войника, като базово бойно звено. Войникът вече ще бъде по-високо в йерархията и ще контролира подчинените киборги. Това ще доведе до препоредбата първо в по-нисшите матрици на родовете войски, а после и в по-висшата йерархия на военната система.

Този пример съчетава йерархията на качествените и количествените нива и развитието на разума, водещо не само до усвояване на наличните знания и умения променящи качествено производните-съставни, но и до откриването на нови оръжия и бойни единици, налагащи пренареждането на матрицата.

Ако се върнем назад във времето, ще видим намаляването на обхвата на оръжията от космоса до непосредственото обкръжение на война и примитивизиране на естеството им от психотронното до камъните и дърветата.

Ако главнокомандващият не осъзнава наличните бойни средства и методи, и не познава историческото им развитие

не би се справил успешно с противника. Неизбежно стигнахме и до противника. Той не спи, а постоянно усъвършенства бойните си средства и методи и разработва оръжия и бойни единици на бъдещето. Противниците са в постоянна конкуренция. Онзи, който не се развива, бива побеждаван и контролиран. Явно точно конкуренцията е онова, което води до ускорено развитие и по-бързото осъзнаване на догматичността на наследените мисловни матрици.

Всички знаем как военните с щедра ръка финансират всевъзможни нови разработки достигащи отвъд пределите на съвременната наука. Те не се спират нито от догмите на религията, нито от законите на съвременните научни теории. Те прекрасно знаят, че всяко теоретично правило е в главите на хората, а изключенията му са онази част от реалността, която често предопределя бъдещото господство.

Неизбежно стигнахме и до господството. Човекът е ръководен от стремежа към доминиране над заобикалящия го свят и себеподобните. Този стремеж предопределя и развитието на разума ни.

Сега нека отправим поглед отново към религиите и науката. Защо в тези сфери от системата на човешкото знание догмите за дълго време спират прогресивното развитие? Отговорът отново е в конкуренцията, но този път в нейната липса. И религията и науката са системи с ограничен кръг дейци, силно профилирани от наследените мисловни матрици.

Догматичните матрици винаги са висши представи в ниво ВЯРА (ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО).

Когато казваме “не може да бъде” ние сме ограничени от вярата си в нещо! Ако не сме бихме казали “нека проверим” или “времето ще покаже”.

Вече разгледахме (Виж “ЕВОЛЮЦИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕ”) характерното ограничаване на паралелността на мисловните процеси по отношение на представите от ниво ВЯРА и отхвърлянето на противоречащите им представи.

За науката, както и за религията е характерно пренебрегването и манипулирането на историческото развитие (конкурентните мисловни матрици) в полза на господстващата догматична матрица. Това води до

изкривяване на по-нисшите представи чрез принудителното им профилиране от рамката на господстващата догматична матрица.

Научната общност както и религиозната е склонна към затваряне в кръга на изповядващите господстващата матрица. Така инакомислещите постепенно се оказват извън общността. Когато отхвърлените заради убежденията си формират своя общност се заражда адекватна конкуренция. Конкуренцията задвижва и стимулира развитието на по-реалистичната мисловна матрица.

Най-силно профилираните (ортодоксалите) умират с вярата си в старата догматична матрица. Отворените към развитие дейци приемат новата по-реалистична мисловна матрица и се захващат с изграждането, разширяването и систематизирането на нейния базис от по-нисши матрици.

Основното развойно поле на религията е ниво ВЯРА (ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО), а на науката - ниво ПОЗНАНИЕ (ОПОЗНАТО-ОСЪЗНАТО). По-нисшите представи от ниво СИМВОЛИ (ОСЪЗНАТО-НЕОПОЗНАТО) се явяват базис на всички по-висши матрици.

Вече разгледахме еволюцията на човешките представи и системата на човешкото знание. След ерата на религията идва ерата на науката. Липсата на взаимодействие в системата на човешкото знание <религия - наука - окултизъм> довежда до появата на актуалните днес нови науки.

Мнозина приемат, че взаимодействието в системата на човешкото знание е вече налице. Ние сме съгласни с тях, тъй като формирането на настоящата мисловна матрица при други условия би било изключително трудно.

Белег на днешното развитие е внушителния сетивен базис от нисши матрици, необхванати от реалистични по-висши матрици. Всички изпитваме нуждата от обобщаване в науките и между науките, но това никак не е лесно. Прогресивното развитие днес все по-силно е ограничавано от собствената ни ограниченост, формирана в голяма степен от наследените мисловни матрици.

От друга страна, собствената ограниченост на разума е закономерна. Тя е породена от отключващите развитието ни

представи за самите себе си. Поради това този проблем нарекохме хомоцентризъм. Пряко негово следствие е трудността да осъзнаем реалното си място в йерархията на реалността дори при наличие на нужните факти (информация).

Мозъкът е така устроен, че се старее да балансира опознаването и осъзнаването. Процесите са насочени от човека към микро и макро космоса. Хомоцентризмът зависи от достигнатото ниво на развитие на разума в системата разум-реалност и от самият разум.

Разумът преодолява хомоцентризмът чрез абстракцията. Последната е най-силна при най-висшите представи. Откъсването на мисловните процеси от себе си е бавен и труден процес. Най-висшите човешки представи постепенно са достигнали до свръхабстракцията за АБСОЛЮТНИЯ ВСЕВИШЕН (Виж "ЕВОЛЮЦИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕ").

Подобно развитие се наблюдава и в науката. Откъсвайки мислите си от непосредственото си обкръжение човекът осъзнава геоцентризма, като по-реалистичен, по-късно откъсвайки се от геоцентризма човекът достига до хелиоцентризма, сетне откъсвайки се от него достига до представите за галактиките и т.н. до днешната представа за вселената.

Подобно е развитието на представите и относно микрокосмоса. След като осъзнава наличието на съставни, човекът все по-силно навлиза в дебрите на микрокосмоса, достигайки до представата за субатомните частици, а напоследък и за квантите.

Навлизането в микрокосмоса и макрокосмоса е невъзможно без абстракцията.

От друга страна, представите от ниво ВЯРА са един вид таван за развитието на разума ни.

Както разгледахме в ерата на религиите, човекът е достигнал до свръхабстрактната представа за Всевишния. Последната обаче и днес все още е ограничена от тавана на всевъзможните догми, наследени в процеса на религиозното развитие.

Представата за абсолютния Всевишен е изкривена от

догматичния таван формиран от разнообразните наследени догматични матрици. Това е следствие от дуализма съществуване - осъществяване (съхраняване-развитие) на човешката същност. Тази дуалистична същност се проявява и в хомоцентризма и абстракцията.

В ерата на науката съвсем закономерно учените биват атеистично настроени, а онези които вярват в бога вярата им обикновено се изчерпва с представата за Всевишния. Също закономерно много учени изследват окултизма. Развойното поле на окултизма е нивото опознато-неосъзнато, но той формира своеобразна обобщена система от всичко неясно и тайнствено. В тази светлина такова взаимодействие развива системата на човешкото знание.

Естеството на процесите на опознаване и осъзнаване води до наблюдаването в съвременната наука силно роене и вътренаучно обособяване на отделни дисциплини. Тези процеси бележат достигането и овладяването на нови качествени нива от реалността.

Наследеното от философията разделяне на науките на естествени и обществени започва да се преодолява. Налице са все по-сериозни опити за обобщаването им от общите и граничните науки в едно цяло. За съжаление процесът на обединение е труден, а ревността на учените от отделните науки и дори от отделните дисциплини в една наука води до допълнителни проблеми за прогресивното развитие.

Тук абстракцията отново е основната движеща сила на прогресивното развитие. Чрез абстрахиране от тясното поле на определена наука или дисциплина става възможно да се види общото и да се обобщи то в единно цяло. Чрез абстракцията човек преодолява не само ограничеността на сетивния и моторния си апарат, но и собствената си ограниченост. Откъсвайки мислите си все повече от себе си, човек превъзможва хомоцентризма и успява да осъзнае попълно и обхватно известните факти за реалността. Ако обаче абстрахирането не е балансирано със затваряне на обратните връзки в системата разум-реалност то може да доведе до откъсване от реалността! Абстракцията дава свобода на мисловните процеси, както към неопознатото-неосъзнато от

реалността така и към неопознаваемото и неосъществимото извън реалната матрица! (Фиг. 20)

В светлината на изложеното до тук можем да заключим, че в един момент назад във времето биологичното развитие постепенно е преминало в психично, а психичното еволюира в ново качествено ниво - разумен човек.

Човекът постепенно се развива, опознава и осъзнава реалността и се осъществява в нея. Първоначално се формирала системата на човешкото знание <религия-окултизъм>. След време на нейна база възникнала философията, като междинно равновесно звено. Още в ерата на религията философията дала началото на днешните науки. Последните се развиват и разоряват. В ерата на науката човечеството бележи периоди на невиджано бурно прогресивно развитие. Научните теории на свой ред завладяват разума на човечеството и все повече откъсват науката от другите сфери на човешкото знание, което нарушава информационния обмен. Нарушеното взаимодействие в системата на човешкото знание поражда появата на новите науки. В един момент Томас Кун успява да проследи и аргументира периодите на бурно прогресивно развитие на разума, като научни революции. Последните не само реално променят живота ни, а чрез пренаписването на учебниците променят базата от наследени мисловни матрици на бъдните поколения.

Ясно е, че тези мисловни матрици ще бъдат догматични в онази степен, в която не съответстват на реалната матрица. Това несъответствие неизбежно просветлява и блесва в определен бъдещ момент на прогресивното развитие.

Човешкото развитие е част от развитието на самата реалност. С прибавянето на РИЗ информационната система разум-реалност се доразвива в енерго-информационна. Така системата синхронно включва възприеманите от всички ни културна и природна среда <разум - културна среда - природна среда - реалност>. В този енерго-информационен модел са синхронизирани съществуването и осъществяването (съхраняването и развитието). Разумът се развива в условията на културната среда, заедно те взаимно се обуславят, развили

са се и се развиват в условията на природната среда, и в крайна сметка всичките заедно са производни-съставни на развиващата се реалност.

Неизбежно развитието променя реалността. В тази светлина развитието на разума закономерно води до развитие на реалността. Развитието обаче може да бъде прогресивно и регресивно.

При прогресивното развитие разумът се освобождава от своята ограниченост, опознавайки и осъзнавайки реалността. Той се осъществява в нея променяйки я така, че да осигури и способства бъдещото развитие на разума.

При регресивното развитие най-вече поради хомоцентризма разумът се развива неустойчиво в системата разум-реалност и застрашава бъдещото развитие на разума. При силен регрес е възможно да бъде застрашено дори самото съществуване на разума.

Ние смятаме, че човешкото развитие като цяло е прогресивно. Неизбежно в това развитие човекът все по-добре осъзнава себе си и ролята си в реалността.

Малцина са онези, които днес не осъзнават екологичните проблеми причинени от индустриалната епоха на човешкото развитие.

В днешната информационна епоха съвсем закономерно все по-пълно осъзнаваме догматичността на индустриалната. Бурното индустриално развитие от близкото минало все повече отстъпва място на информационното развитие.

В условията на информационното общество от изключително значение е осъзнаването на мисловните матрици и тяхната реална сила.

Сега както никога досега догматичните матрици са подложени на многопосочна информационна атака и деструкция. Различните култури все повече си взаимодействат, а информационният обмен вече се приема за глобален.

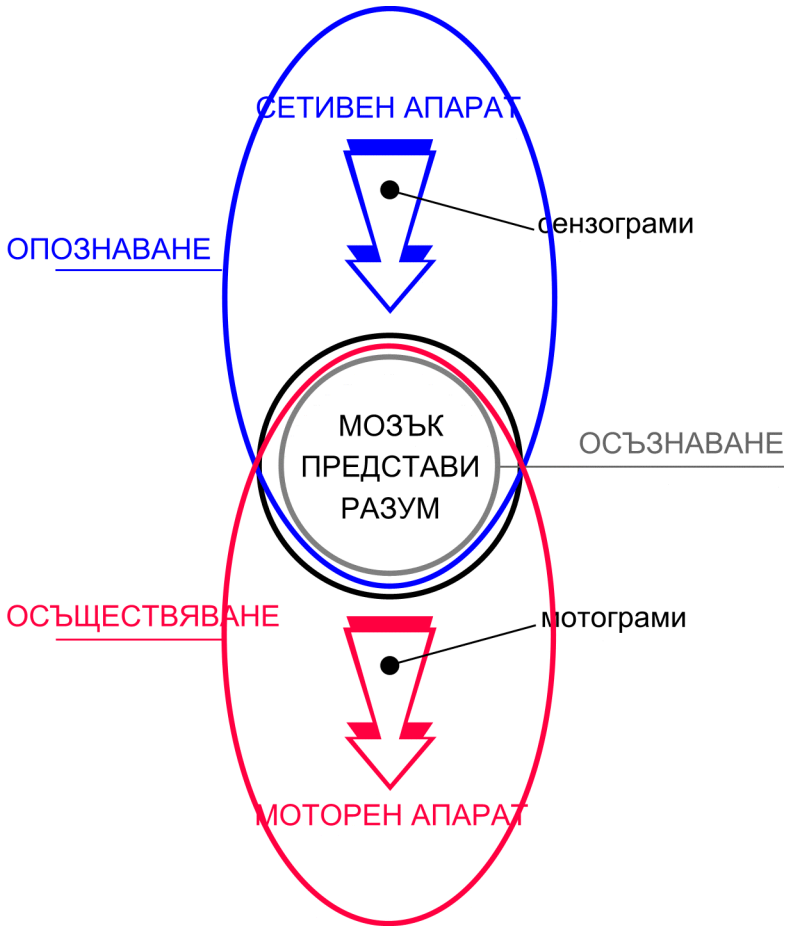
В информационното общество своето място намират всички човешки знания. Всички те имат право не само на съществуване, но и на развитие. Ние виждаме бъдещето, като единство на развиващото се културно многообразие в

условията на екологичен баланс. Нашето разбиране за устойчиво развитие започва от баланса на системата разум - реалност и завършва с развитието и.

В тази светлина в един бъдещ момент развитието на разума ще бъде смисълът на нашето съществуване и осъществяване.

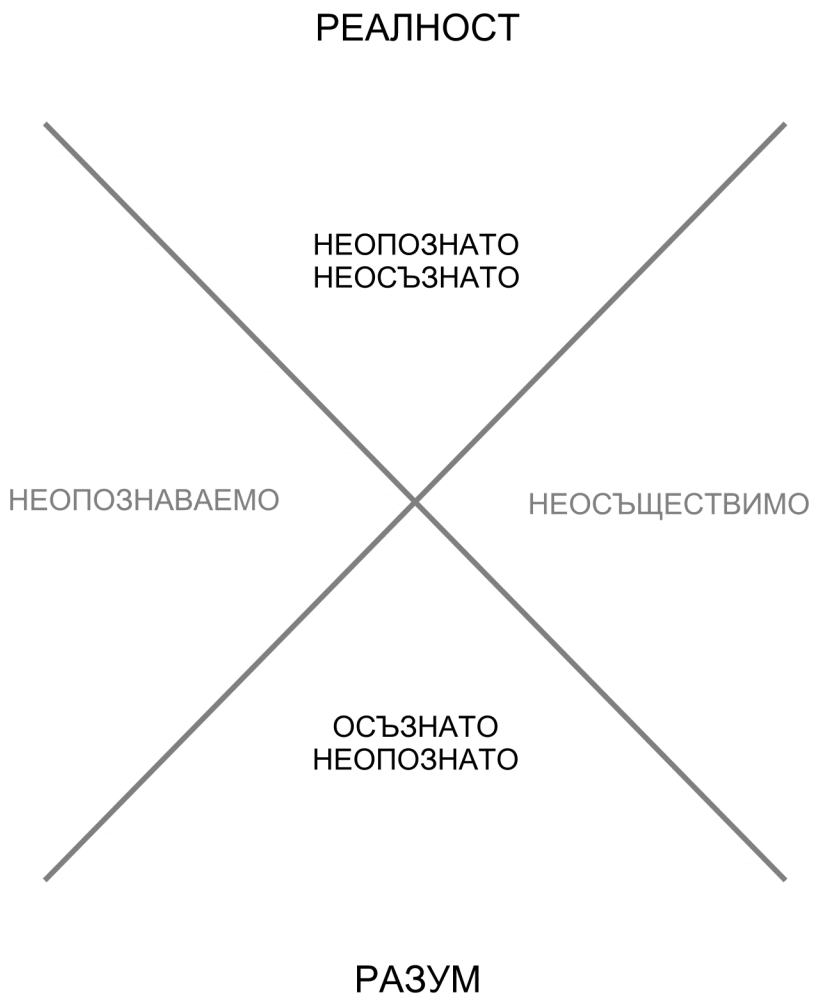
Настоящата разработка идва да подпомогне и улесни осъзнаването на всичко това.

Накрая трябва да напомним, че догматичността на мисловните матрици в процеса на развитието на разума е неизбежна и следва да се търси и тук. В крайна сметка това е само една мисловна матрица за догматичните матрици.

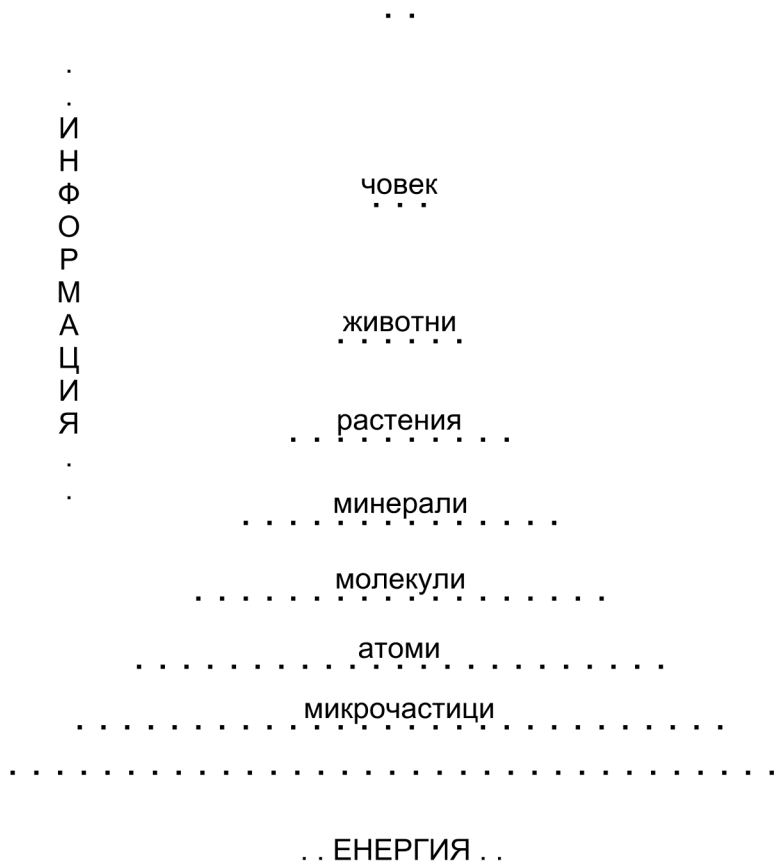
Енерго-Информационен Обмен

фиг. 19

Реална матрица и Виртуални матрици

фиг. 20

Енерго-Информационни - Качествени нива

фиг. 21

само съставни

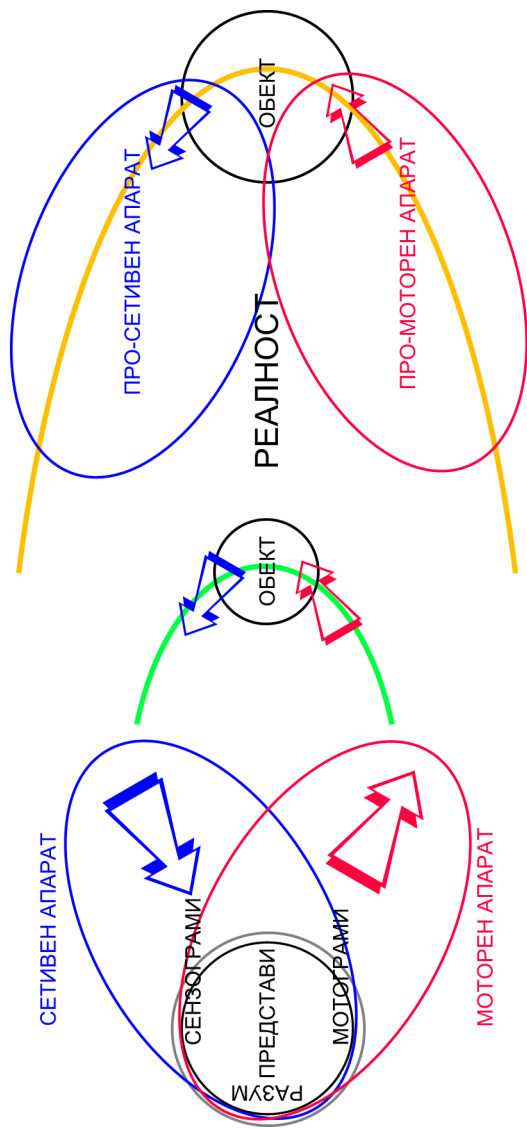
само производни

производни-съставни

Съставни и Производни

фиг. 22

РАЗУМ - РИЗ - ОБЕКТ - РИС - РАЗУМ
фиг. 23

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Надявам се да осъзнавате развитието на разума и да разбирате идеята за догматичните матрици.

Бих искал да съм успял в систематизацията на една своево рода информационна азбука. Ако не съм, то поне ще съм допринесъл за скорошната и поява. В последното не се съмнявам.

Всъщност, ако осъзнавате написаното, няма да позволите на която и да е представа да се превърне в догма.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	4
Класификация на Мисловните Процеси и Представите . .	5
Сън и Разум	21
Еволюция на Представите	29
Мисловни Матрици	65
Догматичните Матрици	80
Заключение	101
Съдържание	102

ЗА КОНТАКТИ:

СФЕРА ИЛ

sfera.il@mail.com

<http://research.zonebg.com>

